

U Dedičov Jozefa Škarnicla v Skalici

k dostaniu sú nasledujúce školské a cvičebné knihy:

Úkoly ku počtovaniu pre slovenské ľudové školy a ku domácej potrebe napísal *Gustáv Kordoš*. Sväzok I. Počtovanie v kruhu čísel 1—20. Cena 12 kr.

Základy počtovania z pamäti pre domácu a školskú potrebu od *Gust. Kordoš*. 16.; 26 str. Cena 10 kr.

Kto počtuje, ten gazduje, čili: Základy jednoduchého účtovníctva pre priemyselníkov, obchodníkov a hospodárov napísal G. K. *Magurský*. 8.; strán 32. Cena 24 kr.

Od p. *Joz. Zelligera* vyšly naším nákladom nasledujúce školské knihy:

Stručná Ústavoveda, čili občanské práva a povinnosti občanov kráľovstva Uhorského. Druhé vydanie. Cena 10 kr.

Zemepis koruny sv. Štefana, čili kráľovstva Uhorského pre III. triedu. Cena 12 kr.

Zemepis (všeobecný) pre IV. a V. triedu. Cena 15 kr.

Cvičenie umu a reči. Názorné vyučovanie pre učiteľov a rodičov. Cena 45 kr.

Malý maďar pre slovenské ľudové školy a dom. Cena 35 kr.

Návod k vyučovaniu zemepisu. Pre učiteľov a rodičov. (Dľa vlastných náhľadov). Cena 30 kr.

Počiatky maďarskej reci pre slovenské školy od Fr. *Reger*. 3. vydanie. 16; str. 144. Cena 40 kr.

Praktický návod maďarskej reči pre slovenské školy od Ond. *Schwets*. 8.; str. 75. Cena 30 kr.

Dejepis Uhorska v krátkom výtahu, pre slovenské ľudové školy od Ľud. *Rízner*. Cena 12 kr.

Krátký zemepis so zvláštnym ohľadom na kráľovstvo Uhorské. Pre III., IV. a V. triedu slov. ľudových škôl. Cena 20 kr.

Dodatok k Zemepisu *Ľud. Vl. Rízner* 2 kr.

Úkoly ku počtovaniu

pre

slovenské ľudové školy
a domácu potrebu

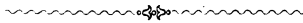
napísal

Gustáv Kordoš.

Sväzok II.

Počtovanie v kruhu čísel 1—100.

(Právo prekladu do maďarskej reči ponecháva si spisovateľ.)

V Uh. Skalici.

Tlačou a nákladom dedičov Jozefa Škarnicla.

1884.

62-13

Revízia
1967

REVÍZIA

Signatúra

Čís. prírastku

Čís. list. den.

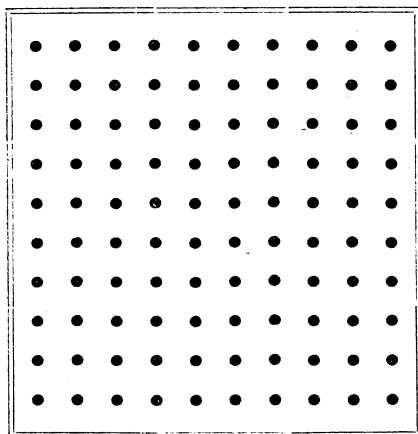
Slovenská pedagogická knižnica
v Bratislave

H 453.1 (071)

Kruh čísel od jedného až po sto.

Znázornenie a označenie čísel od 1—100.

a) *Po desiatkach.*

Prvý riadok je jedna desiatka či *desať*.

Dva prvé riadky sú dve desiatky či *dvacať*.

Tri prvé riadky sú tri desiatky či *tricať*. atď.

Všetkých desať riadkov je desať desiatok či *sto*.

Jednu desiatku či desať píšeme takto: $X=10$

Dve desiatky či dvacať " " $XX=20$

Tri desiatky či tricať " " $XXX=30$ atď.

Úlohy. 1) Označ: jednu, dve, tri, štyri atď. desiatok pomocou znaku: X, najprv v náprednom a potom v spätnom poriadku! jedno pod druhé.

2) Označ: desať, dvacať, tricať, štyricať, atď. až po sto, pomocou číslíc: 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9 a 0, najprv v náprednom a potom v zpätnom poriadku.

X 10
 XX 20
 XXX atď. 30 atď.

XXXXXXXXXX 100
 XXXXXXXXXXXX atď. 90 atď.

3) Jedna des. je koľko jednotiek? — 4 des. je koľko jedn.? — 3 des. je koľko jedn.? — 7 des. je koľko jednotiek?

4) 70 je koľko des.? — 30 je koľko des.? — 50 je koľko des.? — 40 je koľko des.?

b) *Po jednotkách a desiatkach.*

Desať a jedno je *jedenást*: XI=11

Desať a dve je *dvanást*: XII=12 atď.

Dvacať a jedno je *dvacať jeden*: XXI=21

Dvacať a dve je *dvacať dve*: XXII=22 atď.

Devädesiat deväť a jedno je *sto*: XXXXXXXXXXXX=100.

Jednotky píšeme na prvé, desiatky na druhé miesto z prava v ľavo ratajúc.

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
11	12	13	14	15	16	17	18	19	20
21	22	23	24	25	26	27	28	29	30
31	32	33	34	35	36	37	38	39	40
41	42	43	44	45	46	47	48	49	50
51	52	53	54	55	56	57	58	59	60
61	62	63	64	65	66	67	68	69	70
71	72	73	74	75	76	77	78	79	80
81	82	83	84	85	86	87	88	89	90
91	92	93	94	95	96	97	98	99	100

Otázky a Úlohy. 1) Nakresli alebo zostav na počtovacom stroji 21 g. — 35 g. — 42 g. — 54 g. — 73 g. — 87 g. atď.

2) Označ najprv pomocou znaku X a I a potom pomocou číslic: 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 0, všetky čísla radom: od 20 až po 30, — od 30 až po 40, — od 40 až po 50, — od 50 až po 60, — od 60 až po 70, — od 70 až po 80, — od 80 až po 90, — od 90 až po 100, — od 90 až po 80, — od 80 až po 60, — od 60 až po 40 atď.

3) 25 je koľko desiatok a jednotiek? — Odp. 2 des. a 5 jed. — 38 jed je koľko des. a jed.? — 42 jed. je koľko des. a jed.? — 74 jed. je koľko des. a jed.? — 37 jed. je koľko des. a jed.?

4) 2 des. a 4 jed. je koľko jednotiek? Odp. 2 des. a 4 jed. je 24 jed. — 7 des. a 5 jed. je koľko jed.? — 3 des. a 8 jed. je koľko jed.? — 6 des. a 9 jed. je koľko jed.? — 5 des. a 7 jed. je koľko jed.?

5) Označ pomocou číslic nasledujúce čísla:

3 des. 4 jed. =	7 des. 3 jed. =	5 des. 8 jed. =
5 des. 6 jed. =	9 des. 6 jed. =	2 des. 5 jed. =
4 des. 9 jed. =	2 des. 7 jed. =	6 des. 3 jed. =
8 des. 1 jed. =	4 des. 7 jed. =	5 des. 6 jed. =

6) Napiš pomocou číslic: pätnásť, — dvacať päť, — tricať štyri, — osemdesiat šesť, — sedemdesiat tri, — tricať deväť, — pädesiat dva, — šesťdesiat sedem, — osemdesiat, — devädesiat tri.

7) Napiš radom všetky čísla počnúc: od dvacať šesť až po štyricaf, — od tricať dve až po pädesiat, — od štyricaf osem až do šesťdesiat sedem, — od sedemdesiat osem až do devädesiat, — od sedemdesiat dva až po štyricaf osem, — od šesťdesiat sedem až po tricať dva.

Počtovanie v kruhu čísel od 1—100.

I. Počtovanie v kruhu čísel od 1—20.

1. Striedavé pričítanie a odčítanie.

- a) $1+4=5$ b) $1+5=6$ c) $1+6=7$ d) $1+7=8$
 $5-2=3$ $6-3=3$ $7-4=3$ $8-5=3$
 $3+4=7$ $3+5=8$ $3+6=9$ $3+7=10$
 $7-2=5$ $8-3=$ $9-4=5$ $10-5=5$
 atď. atď. atď. atď.

V príklade a) pričítujeme 4 a odčítujeme 2 striedavo na základe čísla 1. V príklade b) pričítujeme 5 a očitujeme 3. V príklade c) pričítujeme 6 a odčítujeme 4 striedavo atď. až po 20 alebo blízko 20.

Podobne vypočítaj:

- e) $1+8=9$ f) $1+9=10$ g) $2+5=7$ h) $2+6=8$
 $9-6=3$ $10-8=2$ $7-3=4$ $8-5=3$
 atď. atď. atď. atď.
 i) $2+7=9$ k) $2+8=10$ l) $4+7=11$ m) $5+9=14$
 $9-4=$ $10-7=$ $11-6=$ $14-8=$
 atď. atď. atď. atď.

V príklade e) pričítujeme 8, a odčítujeme 6, striedavo. V príklade f) pričítujeme 9 a odčítujeme 8, striedavo atď.

2. Násobenie dvoma a čísla dva.

- • 2 $1 \times 2 =$ $2 \times 1 =$
 • • 4 $2 \times 2 =$ $2 \times 2 =$
 • • 6 $3 \times 2 =$ $2 \times 3 =$
 • • 8 $4 \times 2 =$ $2 \times 4 =$
 atď. atď. atď.

a) 1, 2, 7, 5, 4, 9, 8, 10, 6, 3-krát 2 je koľko?

Písom. odpoveď: $1 \times 2 = 2$ $7 \times 2 =$ $4 \times 2 =$ atď.
 $2 \times 2 =$ $5 \times 2 =$ $9 \times 2 =$ atď.

Pozn. Každé cvičenie prevedieme najprv ústne a len potom písomne.

3. Meranie.

a) 2, 4, 8, 10, 6, 12, 16, 14, 20, 18 je koľkokrát 2?

$$\text{Odp. } 2=1 \times 2 \quad 8=4 \times 2 \text{ atď.}$$

$$4=2 \times 2 \quad 10=5 \times 2 \text{ atď.}$$

b) 2 v 4 nachodí sa koľkokrát? a: v 8, v 10, v 6, v 12, v 2, v 16, v 14, v 20, v 18.

$$2 \text{ v } 4=? \quad 2 \text{ v } 10= \quad 2 \text{ v } 12= \quad 2 \text{ v } 16= \quad 2 \text{ v } 20=$$

$$2 \text{ v } 8= \quad 2 \text{ v } 6= \quad 2 \text{ v } 2= \quad 2 \text{ v } 14= \quad 2 \text{ v } 18=$$

c) 2 v: 3, 7, 5, 9, 11, 15, 13, 19, 17, nachodí sa koľkokrát?

$$\text{Odp. } 2 \text{ v } 3=1(1); \quad 2 \text{ v } 7=3(1); \quad 2 \text{ v } 5=2(1)$$

$$[2 \text{ v } 3 \text{ nachodí sa } 1\text{-krát} \text{ zvýši } 1 \text{ či } (1).]$$

4. Delenie dvoma či na dve časti.

a) 2-krát koľko je: 8, 12, 4, 6, 10, 14, 18, 20, 2, 16.

$$\text{Odp. } 2 \times 4=8; \quad 2 \times 6=12 \text{ atď.}$$

b) 8, 12, 4, 6, 10, 14, 18, 20, 2, 16, je koľkokrát 2?

$$8=4 \times 2 \quad 6=. \times 2 \quad 14=. \times 2$$

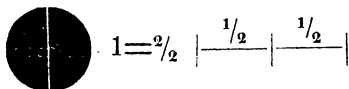
$$12=6 \times 2 \quad 10=. \times 2 \quad 18=. \times 2 \text{ atď.}$$

c) $\frac{1}{2}$: zo 6, 4, 12, 18, 20, 10, 16, 14, 8, 2, je koľko?

$$\frac{1}{2} \text{ zo } 6=3$$

$$\frac{1}{2} \text{ z } 12=6 \text{ atď.}$$

Polovica či $\frac{1}{2}$ z 1 je koľko? Odp. Jestli jedno celé, čokolvek n. pr. jeden chlieb, jednu čiaru na dve rovné časti rozdelíme, tedy takzvané *polovice* obdržíme.

Polovica chleba, čiary atď. píšeme takto: $\frac{1}{2}$. Koľko polovic máme, to hore nad čiarkou značíme. N. pr. tri polovice označujeme takto: $\frac{3}{2}$. Ponevác jedno celé má dve polovice, tak polovica zo dvoch polovic či z jedného celého je jedna polovica. $\frac{1}{2}$ z $1 = \frac{1}{2}$.

d) $\frac{1}{2}$: zo 7, z 9, z 11, z 13, zo 3, z 5, z 19, zo 17, z 15, z 1, je koľko?

Spôsob roz- lúštenia.	$\frac{1}{2}$ zo 17=?	$\frac{1}{2}$ z 19=?
	$\frac{1}{2}$ z 10=5	$\frac{1}{2}$ z 10=
	$\frac{1}{2}$ zo 6=3	$\frac{1}{2}$ z 8=
	$\frac{1}{2}$ z 1= $\frac{1}{2}$	$\frac{1}{2}$ z 1=
	$\frac{1}{2}$ zo 17= $8\frac{1}{2}$	$\frac{1}{2}$ z 19=

†a) Ponevác jedno celé, n. pr. jeden chlieb, jeden méter atď. sú jedenkrát dve polovice, tak

dva celé, sú dvakrát toľko či štyri polovice
tri celé sú trikrát toľko či šesť polovic atď.

Písomne $1=1\times\frac{2}{2}$; $2=1\times\frac{2}{2}$ či $\frac{4}{2}$; $3=2\times\frac{2}{2}$
či $\frac{6}{2}$ atď. až po $10=10\times\frac{2}{2}$ či $\frac{20}{2}$.

†b) A naopak ponevác dve polovice či jedenkrát
dve polovice sú jedno celé, $1\times\frac{2}{2}=1$ tak

$\frac{4}{2}$ či $2\times\frac{2}{2}$ sú 2 celé,

$\frac{6}{2}$ či $3\times\frac{2}{2}$ sú 3 celé atď.

Znázorni toto všetko pomocou kresby tak, že
nakreslíš 10 rovno veľkých kolečiek a každé rozdelíš
na dve rovné časti.

†c) 1, 2, 5, 7, 3, 4, 8, 9, 6, 10, celých je koľko po-
lovíc? a koľkokrát $\frac{2}{2}$?

†d)	$1+\frac{1}{2}=\quad$	$1-\frac{1}{2}=\quad$	$1\times\frac{2}{2}=\quad$	$1\times\frac{2}{2}-\frac{1}{2}=\quad$
	$2+\frac{1}{2}=\quad$	$2-\frac{1}{2}=\quad$	$2\times\frac{2}{2}=\quad$	$2\times\frac{2}{2}-\frac{1}{2}=\quad$
	$3+\frac{1}{2}=\quad$	$3-\frac{1}{2}=\quad$	$3\times\frac{2}{2}=\quad$	$3\times\frac{2}{2}-\frac{1}{2}=\quad$
	atď.	atď.	atď.	atď.

†e) $\frac{2}{2}$, $\frac{14}{2}$, $\frac{16}{2}$, $\frac{10}{2}$, $\frac{8}{2}$, $\frac{18}{2}$, $\frac{6}{2}$, $\frac{20}{2}$, $\frac{4}{2}$, $\frac{12}{2}$, $\frac{16}{2}$
sú koľkokrát $\frac{2}{2}$?

Odp. $\frac{2}{2}=1\times\frac{2}{2}$; $\frac{14}{2}=7\times\frac{2}{2}$ atď.

†f) $\frac{2}{2}$: v $\frac{2}{2}$, v $\frac{8}{2}$, v $\frac{10}{2}$, v $\frac{18}{2}$, v $\frac{16}{2}$, v $\frac{4}{2}$, v $\frac{12}{2}$,
v $\frac{6}{2}$, v $\frac{14}{2}$, v $\frac{20}{2}$, nachodia sa koľkokrát?

$\frac{2}{2}$ v $\frac{2}{2}=1$; $\frac{2}{2}$ v $\frac{8}{2}=4$ atď.

†g) $\frac{2}{2}$, $\frac{14}{2}$, $\frac{18}{2}$, $\frac{10}{2}$, $\frac{8}{2}$, $\frac{4}{2}$, $\frac{12}{2}$, $\frac{6}{2}$, $\frac{16}{2}$, $\frac{20}{2}$,
je 2-krát koľko polovic?

$\frac{2}{2}=2\times\frac{1}{2}$; $\frac{14}{2}=2\times\frac{7}{2}$; $\frac{18}{2}=2\times\frac{9}{2}$ atď.

Pozn. Krížikom † označené otázky. môžeme predbežne i vynechať.

h) Polovica či $\frac{1}{2}$ zo: $\frac{2}{2}, \frac{14}{2}, \frac{18}{2}, \frac{10}{2}, \frac{8}{2}, \frac{4}{2}, \frac{12}{2}, \frac{6}{2}, \frac{16}{2}, \frac{20}{2}$, je koľko?

Písom. odp. $\frac{1}{2}$ z $\frac{2}{2} = \frac{1}{2}$
 $\frac{1}{2}$ z $\frac{14}{2} = \frac{7}{2}$ atď. prečo?

Príklady. 1) Janko má 5 kr. Jurko 7 kr. Jožko 8 kr.; koľko krajiarov majú všetci traja?

2) Nieкто kúpil najprv 13 m. a potom ešte 6 m. plátna; o koľko metrov kúpil v prvom prípade viac než v druhom? a koľko v oboch prípadoch?

3) Jožko má teraz 8 rokov; o koľko bude mať 13? a 20? a 18? a 14? Prečo?

4) V jednom súdku nachodí sa 20 litrov vína; jestli najprv 7 l. a potom ešte 4 l. z neho odberieme; koľko zvýši ešte?

5) Jestli jedna lojová sviečka stojí 2 kr. tak 2, 4, 3, 5, 7, 9, 8, 10, 6, takých sviec, stoja koľko? a kolkokrát toľko?

6) Jestli 2 m. plátna stáli: 10 kr., 18 kr., 14 kr., 16 kr., 20 kr., čo stál v každom prípade jeden méter?

7) Ponevác jeden pár holubov sú 2 holuby, tak: 3, 8, 7, 9, 4, 5 párov je koľko holubov?

8) Jestli jedna gombička stojí 2 kr.; koľko gombičiek dostaneme: za 10 kr., 14 kr., 18 kr., 20 kr.

9) Ponevác jeden týdeň je 7 dní, tak 2 týdne a 2 dni je koľko dní? a 1 týdeň a 5 dní je koľko dní?

10) Čo je polovica zo: 3, 7, 9, 11, 17, 19, chlebov?

11) Jestli za jednu stoličku platili sme $2\frac{1}{2}$ zl.; tak za 6 takých stoličiek budeme koľko platiť?

12) $\frac{1}{2}$ roka je koľko mesiacov; $\frac{1}{2}$ dvaciatnika je koľko kraj. ? $\frac{1}{2}$ zl. je koľko desiatnikov? $\frac{1}{2}$ litra je koľko decil. ? $\frac{1}{2}$ tucta je koľko kusov?

II. Počtovanie v kruhu čísel od 1—30.

1. Pričítanie.

a) Ku 3, ku 8, ku 9, ku 7, ku 15, ku 4, ku 17, ku 13, ku 14, ku 18, ku 20, pričítaj: 2, 5, 7, 9, 8, 4, 3, 6, 10, 1.

Odp. $3+2=$ $8+2=$ $9+2=$ $7+2=$ $15+2=$
 $3+5=$ $8+5=$ $9+5=$ $7+5=$ $15+5=$
 atď. atď. atď. atď. atď.

Pri priechode z kruhu dvoch desiatok do kruhu troch desiatok, pričítame ku prvému číslu z druhého v mysli najprv do 20, a potom ku 20 ešte zbytok. N. pr. 17 a 9 je koľko? Odp. 17 a 3 je 20, 20 a 6 je 26. 9 je totiž 3 a 6.

2. Odčítanie.

a) Z 15, z 19, z 17, z 13, zo 14, z 18, z 20, z 25, z 29, z 21, z 28, z 30, z 24, z 27, z 23, odčítaj nasledujúce čísla: 2, 5, 7, 1, 9, 8, 4, 3, 6, 10, 12, 11, 13.

$15-2=$ $19-2=$ $17-2=$ $13-2=$ $14-2=$
 $15-5=$ $19-5=$ $17-5=$ $13-5=$ $14-5=$
 atď. atď. atď. atď. atď.

Pri priechode z kruhu troch desiatok do kruhu dvoch desiatok, odčítame v mysli z prvého čísla najprv až po 20, a potom z 20 ešte zbytok. N. pr. 24 menej 9 je koľko? 24 menej 4 je 20; 20 menej 5 je 15. Číslo 9 rozložili sme v mysli na 4 a 5, a odčítali najprv 4 a potom 5.

3. Násobenie čísla tri a troma.

• • • 3 $1 \times 3 =$ $3 \times 1 =$
 • • • 6 $2 \times 3 =$ $3 \times 2 =$
 atď. atď. atď.

a) 1, 5, 7, 9, 3, 8, 4, 10, 2, 6-krát 3 je koľko?

b) 3-krát: 1, 5, 7, 9, 3, 8, 4, 10, 2, 6, je koľko?

Odp. a) $1 \times 3 =$ Odp. b) $3 \times 1 =$
 $5 \times 3 =$ atď. $3 \times 5 =$ atď.

4. Meranie troma.

a) Ktoré čísla počnúc od 1—30 pozostávajú z viackrát 3?

b) Ktoré čísla, od 1 až po 30 možno merať bez zbytku 3-ma? a ktoré nechajú zbytok 1? a zbytok 2?

c) 3, 15, 9, 27, 18, 6, 30, 21, 12, 24, je koľkokrát 3.

Odpov. $3=1 \times 3$; $15=5 \times 3$ atď.

d) 3: v 3, v 15, v 9, v 27, v 18, v 6, v 30, v 21,
v 12, v 24, nachodi sa koľkokrát?

Odp. 3 v $3=1$ 3 v $15=5$ atď.

e) V ktorom číse nachodí sa číslo 3: 2-, 7-, 9-, 8-,
4-, 5-, 3-, 2-, 6-, 10-krát?

Odp. 3 v $6=2$ 3 v $7=7$ 3 v $9=9$ atď.

f) 3: v 11, v 14, v 16, v 17, v 13, v 22, v 28, v 23,
v 20, v 26, v 7, v 8, v 10, nachodí sa koľkokrát?

Odp. 3 v $11=3(2)$, 3 v $14=4(2)$ atď.

5. Delenie na tri časti alebo troma.

a) 9, 12, 3, 6, 18, 30, 15, 27, 24, 21, je 3-krát koľko?

Odp. $9=3 \times 3$ $12=3 \times 4$ $3=3 \times 1$ $6=3 \times 2$ atď.

b) Tretia časť či $\frac{1}{3}$: z 9, 12, 3, 6, 18, 30, 15, 27, 24,
21, je koľko?

Odpov. $\frac{1}{3}$ z $9=3$, $\frac{1}{3}$ z $12=4$ atď.

c) $\frac{1}{3}$ z 1 je koľko? Jestli jedno celé, čokoľvek
na tri rovné časti rozdelíme, tedy takzvané tretiny
obdržime. Tretiny označujeme takto: $\frac{1}{3}$. Koľko tretín
máme, to osobyttnou číslicou nad čiarkou značíme.
Ponevác jedno celé sú tri tretiny, tak tretia časť
z jedneho celého je jedna tretina či $\frac{1}{3}$.

$$1=1 \times \frac{3}{3} \quad \left| \frac{1}{3} \right| \quad \left| \frac{1}{3} \right| \quad \left| \frac{1}{3} \right|$$

Tretia časť z dvoch celých sú dve tretiny. Pí-
somne: $\frac{1}{3}$ zo $2=\frac{2}{3}$. Znázorni to pomocou kresby!

d) $\frac{1}{3}$ zo: 4, 7, 10, 11, 13, 14, 16, 17, 19, 20, 22,
25, 26, 29, 28, je koľko?

Odpov. $\frac{1}{3}$ zo $4=?$ $\frac{1}{3}$ zo $17=?$

$$\frac{\frac{1}{3} \text{ zo } 3=1}{\frac{1}{3} \text{ z } 1=\frac{1}{3}} \quad \frac{\frac{1}{3} \text{ z } 15=5}{\frac{1}{3} \text{ zo } 2=\frac{2}{3}}$$

$$\frac{\frac{1}{3} \text{ zo } 4=1\frac{1}{3}}{\frac{1}{3} \text{ zo } 17=5\frac{2}{3}}$$

- †a) Ponevác $1=1\times\frac{3}{3}$ či $\frac{3}{3}$ tak
 $2=2\times\frac{3}{3}$ či $\frac{6}{3}$
 atď. až po 10.
- †b) A naopak: $\frac{3}{3}$ či $1\times\frac{3}{3}=1$
 $\frac{6}{3}$ či $2\times\frac{3}{3}=2$
 atď. až po $\frac{30}{3}$.
- †c) 1, 3, 5, 7, 9, 2, 4, 6, 8, 10 celých, sú koľkokrát $\frac{3}{3}$
 a koľko tretín?
- †d) $1+\frac{1}{3}=\frac{4}{3}$ $1+\frac{2}{3}=\frac{5}{3}$ $1-\frac{1}{3}=\frac{2}{3}$ $1\times\frac{2}{3}=\frac{2}{3}$
 $2+\frac{1}{3}=\frac{7}{3}$ $2+\frac{2}{3}=\frac{8}{3}$ $2-\frac{1}{3}=\frac{5}{3}$ $2\times\frac{2}{3}=\frac{4}{3}$
 atď. atď. atď. atď.
- †e) $\frac{3}{3}, \frac{9}{3}, \frac{6}{3}, \frac{21}{3}, \frac{18}{3}, \frac{15}{3}, \frac{12}{3}, \frac{27}{3}, \frac{30}{3}, \frac{24}{3}$ sú koľkokrát $\frac{3}{3}$?
 Odp. $\frac{3}{3}=1\times\frac{3}{3}$, $\frac{9}{3}=3\times\frac{3}{3}$, $\frac{6}{3}=2\times\frac{3}{3}$ atď.
- †f) $\frac{3}{3}$: v $\frac{3}{3}$, v $\frac{9}{3}$, $\frac{6}{3}$, $\frac{21}{3}$, $\frac{18}{3}$, $\frac{15}{3}$, $\frac{12}{3}$, $\frac{27}{3}$, $\frac{30}{3}$, $\frac{24}{3}$
 nachodia sa koľkokrát? Prečo?
 Odpov. $\frac{3}{3}$ v $\frac{3}{3}=1$, $\frac{3}{3}$ v $\frac{9}{3}=3$ atď.
- †g) $\frac{3}{3}, \frac{9}{3}, \frac{6}{3}, \frac{21}{3}, \frac{18}{3}, \frac{15}{3}, \frac{12}{3}, \frac{27}{3}, \frac{30}{3}$ je 3-krát koľko
 tretín?
 Odp. $\frac{3}{3}=1\times\frac{3}{3}$; $\frac{9}{3}=3\times\frac{3}{3}$; $\frac{27}{3}=9\times\frac{3}{3}$ atď.
- †h) Tretia časť či $\frac{1}{3}$ z: $\frac{3}{3}, \frac{9}{3}, \frac{6}{3}, \frac{21}{3}, \frac{18}{3}, \frac{15}{3}, \frac{12}{3},$
 $\frac{27}{3}, \frac{30}{3}, \frac{24}{3}$, je koľko?
 Odp. $\frac{1}{3}$ z $\frac{3}{3}=\frac{1}{3}$; $\frac{1}{3}$ z $\frac{9}{3}=?$ atď.
- Príklady. 1) Jeden rok a 10 mesiacov je koľko mesiacov? a jeden rok a 4 mesiace?
- 2) Tri týždne a 5 dní je koľko dní? a 2 týždne a 6 dní? je koľko dní?
- 3) Jedna kysnička váži sama o sebe 5 kilo, v nej obsažená káva 23 kilo; koľko váži kysňa i káva dovedna?
- 4) Nieкто má dnes 18 rokov; o koľko rokov bude mať 24? 28? a 30?
- 5) Ku 15 kr.? ku 17 kr.? ku 20 kr.? ku 24 kr. chybí ešte koľko do 30 kr.?

6) Jedna gazdina upiekla v čas robôt 28 koláčov; jestli trom robotníkom dala už po 2 a dvom po 3, koľko koláčov má ešte?

7) Ktorá summa peňazí je trikrát menšia: než 9 zl.? než 21 zl.? než 30 zl.? než 27 zl.?

8) Jestli 1 mét. šnúrok po 3 kr. predáva sa, čo stojí v tomto prípade: 3? 5? 8? 7? 9? 10 métrov?

9) K odrotovaniu jedného hrnca spotreboval drotár 3 siahy po 5 kr. a k odrotovaniu druhého 2 siahy po 7 kr.; koľko stálo všetkých 5 siah dovedna?

10) Nieкто kúpil za 27 zl. múky; ponač jeden metrický cent tejže múky stál 9 zl. koľko centov múky kúpil ten istý?

11) Rozdeľ medzi troch 2 banknoty po 10 zl. a 4 zlatky!

12) $\frac{1}{2}$, $\frac{1}{3}$, $\frac{2}{3}$ dňa je koľko hodín? $\frac{1}{2}$, $\frac{1}{3}$, $\frac{2}{3}$ roka je koľko mesiacov? $\frac{1}{2}$, $\frac{1}{3}$, $\frac{2}{3}$ tucta je koľko kusov?

III. Počtovanie v kruhu čísel od 1—40.

1. Pričítanie a odčítanie.

a) Ku 30 pričítaj: 8, 2, 7, 4, 9, 6, 3, 5, 10.

b) Ku 28, 29, 27, 25, 26, 23, 24, 21, pričítaj a z tých istých čísel odčítaj: 7, 8, 9, 5, 2, 10, 6, 4, 3.

Odp. $28+7=$ $29+7=$ $27+7=$ $25+7=$

$28+8=$ $29+8=$ $27+8=$ $25+8=$

atď. atď. atď. atď.

$28-7=$ $29-7=$ $27-7=$ $25-7=$

$28-8=$ $29-8=$ $27-8=$ $25-8=$

atď. atď. atď. atď.

c) Ku 10, 20, 30, 25, 27, 29, 28, 26, 24, 24, 22, pričítaj 10.

d) Ku 14, 13, 17, 19, 12, 11, 18, pričítaj ústne, písomne: 20.

e) Ku 15, 17, 13, 18, 14, 19, 12, 15, 20, 16, 11, pričítaj 13, 18, 14, 19, 12, 15, 20, 18.

f) Zo: 40, 39, 34, 36, 32, odčítaj: 3, 7, 8, 9, 6, 5, 10, 11, 13, 14, 12, 20, 19, 17.

$$\begin{array}{cccc} \text{Odp. } 40-3= & 39-3= & 34-3= & 36-3= \\ 40-7= & 39-7= & 34-7= & 36-7= \\ \text{atď.} & \text{atď.} & \text{atď.} & \text{atď.} \end{array}$$

Pri pričítaní desiatok a jednotiek, pričítame k prvému číslu v mysli najprv desiatky a potom jednotky. Na pr. 15 a 13 je koľko? 15 a 10 je 25, 25 a 3 je 28.

Pri odčítaní desiatok a jednotiek, odčítame v mysli najprv desiatky a potom jednotky. Na pr. 39 menej 14 je koľko? 39 menej 10 je 29, 29 menej 4 je 25.

2. Násobenie čísla 4 a štyrmi.

$$\begin{array}{ccc} \bullet \bullet \bullet \bullet 4 & 1 \times 4 = & 4 \times 1 = \\ \bullet \bullet \bullet \bullet 8 & 2 \times 4 = & 4 \times 2 = \\ \text{atď.} & \text{atď.} & \text{atď.} \end{array}$$

- a) 1, 5, 3, 7, 9, 10, 4, 8, 6, 2-krát 4 je koľko?
Odp. $1 \times 4 = 4$ $5 \times 4 = 20$ $3 \times 4 =$ atď.
- b) 4-krát: 1, 3, 5, 7, 9, 10, 4, 8, 6, 2 je koľko?
Odp. $4 \times 1 = 4$ $4 \times 3 = 12$ $4 \times 5 =$ atď.

3. Meranie tromi.

- a) Ktoré čísla, od 1-40, možno merať bez zvyšku 4?
b) 12, 4, 8, 20, 16, 28, 40, 32, 24, 36 je koľkokrát 4?
Odp. $12 = 3 \times 4$; $4 = 1 \times 4$ atď.
- c) 4 v: 12, 20, 4, 16, 28, 8, 40, 32, 24, 36, nachodí sa koľkokrát?
Odp. 4 v $12 = 3$, 4 v $20 = 5$ atď.
- d) V ktorom číslu nachodia sa 4 bez zvyšku: 2, 3, 5, 7, 9, 8, 4, 6, 1, 10-krát?
Odp. 4 v $8 = 2$, 4 v $? = 3$ atď.
- e) 4 v: 5, 7, 6, 9, 11, 13, 14, 17, 15, 18, 21, 19, 25, 27, 39, 23, 35, 37, 34, 31, nachodí sa koľkokrát?
Odp. 4 v $5 = 1(1)$; 4 v $7 = 1(3)$ atď.

4. Delenie na štyri časti.

a) 4, 8, 16, 12, 20, 28, 40, 32, 24, 36 je 4-krát koľko?

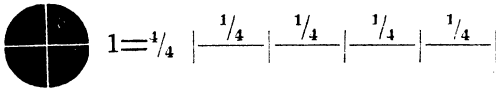
Odp. $4=4 \times 1$; $8=4 \times 2$; $12=4 \times 3$ atď.

b) $\frac{1}{4}$ z: 12, 4, 8, 16, 20, 28, 40, 32, 24, 36, je koľko?

Odp. $\frac{1}{4}$ z 12=3; $\frac{1}{4}$ zo 4=1 atď.

c) $\frac{1}{4}$ z 1 je koľko? $\frac{1}{4}$ z 1 je $\frac{1}{4}$, či jedna štvrtina.

Jestli 1 celé na 4 rovné čiastky rozdelíme tedy štvrtiny obdržime. Štvrtiny označujeme takto: $\frac{1}{4}$

Ponevác $\frac{1}{4}$ z 1 či $\frac{1}{4}$ je $\frac{1}{4}$; tak $\frac{1}{4}$ z 2 celých sú $\frac{2}{4}$; $\frac{1}{4}$ z 3 celých sú $\frac{3}{4}$. Dokaž to pomocou kresby!

d) $\frac{1}{4}$ z: 10, 7, 9, 13, 14, 19, 21, 18, 22, 23, 25, 27, 29, 38, 37, 32, 39, 34, 30 je koľko?

Odp. $\frac{1}{4}$ z 10=? $\frac{1}{4}$ z 23=?

$$\begin{array}{r} \frac{1}{4} \text{ z } 8=2 \\ \frac{1}{4} \text{ z } 2=\frac{2}{4} \\ \hline \frac{1}{4} \text{ z } 10=2\frac{2}{4} \end{array} \quad \begin{array}{r} \frac{1}{4} \text{ z } 20=4 \\ \frac{1}{4} \text{ z } 3=\frac{3}{4} \\ \hline \frac{1}{4} \text{ z } 23=4\frac{3}{4} \end{array}$$

†a) Ponevác $1=1 \times \frac{1}{4}$ tak †b) A naopak $\frac{4}{4}$ či $1 \times \frac{4}{4}=1$
 $2=2 \times \frac{4}{4}$ či $\frac{8}{4}$ $\frac{8}{4}$ či $2 \times \frac{4}{4}=2$
 atď. atď.

Dokaž to pomocou kresby!

†c) 1, 3, 2, 5, 7, 9, 8, 10, 6, 4, celé je koľkokrát $\frac{1}{4}$? a koľko $\frac{1}{4}$?

Odp. $1=1 \times \frac{1}{4}$; $3=3 \times \frac{1}{4}$ či $\frac{12}{4}$ atď.

†d) $1+\frac{1}{4}=\frac{5}{4}$ $1+\frac{3}{4}=\frac{7}{4}$ $1-\frac{3}{4}=\frac{1}{4}$ $1 \times \frac{2}{4}=\frac{1 \times 3}{4}=\frac{3}{4}$
 $2+\frac{1}{4}=\frac{9}{4}$ $2+\frac{3}{4}=\frac{11}{4}$ $2-\frac{3}{4}=\frac{5}{4}$ $2 \times \frac{2}{4}=\frac{2 \times 3}{4}=\frac{6}{4}$
 atď. atď. atď. atď. atď.

†e) $\frac{8}{4}$, $\frac{12}{4}$, $\frac{20}{4}$, $\frac{16}{4}$, $\frac{24}{4}$, $\frac{28}{4}$, $\frac{36}{4}$, $\frac{40}{4}$, $\frac{4}{4}$ sú koľkokrát $\frac{4}{4}$?

Odp. $\frac{8}{4}=3 \times \frac{4}{4}$, $\frac{12}{4}=3 \times \frac{4}{4}$ atď.

†f) $\frac{4}{4}$ v: $\frac{8}{4}$, $\frac{12}{4}$, $\frac{20}{4}$, $\frac{16}{4}$, $\frac{24}{4}$, $\frac{28}{4}$, $\frac{36}{4}$, $\frac{32}{4}$, $\frac{40}{4}$, $\frac{4}{4}$
 nachodí sa koľkokrát?

Odp. $\frac{4}{4}$ v $\frac{8}{4}=2$; $\frac{4}{4}$ v $\frac{12}{4}=3$ atď.

†g) $\frac{8}{4}, \frac{12}{4}, \frac{20}{4}, \frac{16}{4}, \frac{24}{4}, \frac{28}{4}, \frac{36}{4}, \frac{32}{4}, \frac{40}{4}, \frac{4}{4}$
sú 4-krát koľko $\frac{1}{4}$?

Odp. $\frac{8}{4} = 4 \times \frac{2}{4}$; $\frac{12}{4} = 4 \times \frac{3}{4}$ atď.

†h) $\frac{1}{4}$ z: $\frac{8}{4}, \frac{12}{4}, \frac{20}{4}, \frac{16}{4}, \frac{24}{4}, \frac{28}{4}, \frac{36}{4}, \frac{32}{4}, \frac{40}{2}, \frac{4}{4}$,
je koľko?

Odp. $\frac{1}{4}$ z $\frac{8}{4} = \frac{2}{4}$; $\frac{1}{4}$ z $\frac{12}{4} = \frac{3}{4}$ atď.

Príklady. 1) Poneváč 1 dv. grošník sú 4 kr.
tak: 2, 4, 7, 9, 8, 10, dvagrošníkov je koľko kraj.?

2) $\frac{1}{4}, \frac{2}{4}, \frac{3}{4}$ roka je koľko mesiacov? $\frac{1}{2}, \frac{2}{4}, \frac{3}{4}, \frac{1}{2}, \frac{1}{3}, \frac{2}{3}$ dňa je koľko hodín?

3) Poneváč jeden zlatý sú 4 štvrtzlatníky, tak:
2, 5, 3, 7, 9, 8, 10, 4 zlaté, je koľko štvrtzlatníkov?

4) 4, 12, 36, 40, 16, 28, 32, štvrtzlatníkov je
koľko zlatých?

5) $\frac{1}{4}, \frac{2}{4}, \frac{3}{4}$ dvacaťkrajciarnika je koľko kraj.?

6) $1\frac{1}{4}, 1\frac{3}{4}, 1\frac{2}{4}$ roka, je koľko mesiacov?

7) Nieкто potrebuje denne na mlieko 4 kr.; na
koľko dní potrvajú mu: 4, 8, 16, 12, 32, 36, 40 kr.?

8) Jestli zo 4 kilo priadze utká sa 20 métrov
plátna, koľko z jedneho kila?

9) V jednom priečinku nachodí sa 15 litrov
hrachu, v druhom 19 litrov; koľko v oboch?

10) Nieкто kúpil za 27 kraj. múky a za 5 kr.
droždi a dal na to kupcovi dva dvacaťkrajciarniky;
koľko kraj. obdržal ešte zpät?

11) Štyria bratia zdedili po otcovi 32 oviec;
koľko oviec zdedil jeden a jeden?

12) Jestli štyria robotníci zarobili spoločne:
12 zl., 20 zl., 32 zl., 36 zl., koľko zlatých zarobil
jeden a jeden?

IV. Počtovanie v kruhu čísel od 1—50.

1. Pričítanie a odčítanie.

a) Ku: 40, 38, 36, 39, 37, 35, 34, 32, 33, najprv
pričítaj a potom odčítaj: 2, 5, 7, 9, 8, 4, 3, 10, 6.

$$\begin{array}{cccc} \text{Odp. } 40+2= & 38+2= & 36+2= & 39+2= \\ 40+5= & 38+5= & 36+5= & 39+5= \\ \text{atď.} & \text{atď.} & \text{atď.} & \text{atď.} \end{array}$$

b) Ku: 30, 22, 29, 27, 25, 28, 26, 24, 23, pričítaj 10, 20, 14, 13, 17, 15, 19, 18.

$$\begin{array}{cccc} \text{Odp. } 30+10= & 22+10= & 29+10= & 27+10= \\ 30+20= & 22+20= & 29+20= & 27+20= \\ \text{atď.} & \text{atď.} & \text{atď.} & \text{atď.} \end{array}$$

c) Ku: 20, 24, 35, 40, 27, 29, 33, 36, koľko chybí ešte do 50, do 49, do 48, do 47.

$$\begin{array}{ccc} \text{Odp. } 20+. = 50 & 20+. = 49 & 20+. = 48 \\ 24+. = 50 & 24+. = 49 & 24+. = 48 \\ \text{atď.} & \text{atď.} & \text{atď.} \end{array}$$

Číslo: 50, 49, 47, 46, 48, 44, 45, 42, 43, zmenši o: 10, 20, 30, 40, 15, 25, 14, 24, 16, 32, 36, 28, 38.

$$\begin{array}{cccc} \text{Odp. } 50-10 & 49-10 & 47-10 & 46-10 \\ 50-20 & 49-20 & 47-20 & 46-20 \\ \text{atď.} & \text{atď.} & \text{atď.} & \text{atď.} \end{array}$$

2. Násobenie čísla 5 a s 5.

$$\begin{array}{l} \bullet \bullet \bullet \bullet \bullet 5 \quad 1 \times 5 = 5 \times 1 = \\ \bullet \bullet \bullet \bullet \bullet 10 \quad 2 \times 5 = 5 \times 2 = \text{atď. až po } 5 \times 10. \end{array}$$

a) 3, 7, 9, 10, 8, 6, 4, 2, 5-krát 5 je koľko?

b) 5-krát: 1, 5, 2, 4, 6, 8, 10, 9, 7, 3 je koľko?

c) Čo je viac 5×6 a či 6×5 ? 5×8 a či 8×5 ?

3. Meranie piatima.

a) 5, 30, 45, 15, 10, 20, 10, 25, 40, 35, 50 je koľkokrát 5.

$$\text{Odp. } 5=1 \times 5, \quad 30=6 \times 5 \text{ atď.}$$

b) 5 v: 5, 15, 20, 30, 25, 40, 35, 50, 45, 20 nachodí sa koľkokrát?

$$\text{Odp. } 5 \text{ v } 5=1, \quad 5 \text{ v } 15=3 \text{ atď.}$$

c) Ktoré čísla počnúc od 1 až do 50, možno merať bez zbytku 5-ma?

d) Ktoré čísla od 1—50 pri meraní 5-ma nechajú zbytok: 1, 2, 3, 4?

e) 5 v: 7, 17, 27, 37, 47; 5 v: 6, 16, 26, 36, 46;
5 v: 8, 18, 28, 38, 48; 5 v: 13, 23, 33, 43 nachodí sa
koľkokrát?

Odp. 5 v 7=1(2), 5 v 17=3(2) atď.

4. Delenie na päť častok.

a) 5, 20, 15, 40, 35, 25, 45, 30, 10, 50 je 5-krát
koľko?

Odp. $5=5 \times 1$, $20=5 \times 4$, $15=5 \times 3$ atď.

b) $\frac{1}{5}$ či 5-ta časť z: 5, 15, 40, 35, 25, 45, 30,
10, 50, 20 je koľko?

Odp. $\frac{1}{5}$ z 5=1, $\frac{1}{5}$ z 15=3 atď. Prečo?

c) $\frac{1}{5}$ z 1 je koľko? Piata časť z jedného celého
je jedna *pätina*.

či |———|———|———|———|——— $\frac{1}{5}$ |

Pätiny píšeme takto: $\frac{1}{5}$. Na pr. jednu pätinu takto: $\frac{1}{5}$.

d) Ponevác piata časť z 1 je $\frac{1}{5}$, tak $\frac{1}{5}$ zo 2
sú $\frac{2}{5}$; $\frac{1}{5}$ zo 3 sú $\frac{3}{5}$; $\frac{1}{5}$ zo 4 sú $\frac{4}{5}$. Dokáž toto
všetko pomocou kresby.

e) Čo je $\frac{1}{5}$ zo dvoch *jeden na druhom* polože-
ných kúchnov, jestli jich, tak ako ležia, na 5 rovných
častok rozdelíme! rozrežeme! a zo 3? a zo 4?

f) $\frac{1}{5}$ z: 1, 11, 21, 31, 41, 51; $\frac{1}{5}$ zo: 2, 12, 22,
32, 42; $\frac{1}{5}$ zo: 4, 14, 24, 34, 44; $\frac{1}{5}$ z: 8, 18, 28,
38, 48 je koľko?

Odpov. $\frac{1}{5}$ z 8=?

$\frac{1}{3}$ z 19=?

$\frac{1}{5}$ z 5=1

$\frac{1}{5}$ z 15=3

$\frac{1}{5}$ zo 3= $\frac{3}{5}$

$\frac{1}{5}$ zo 4= $\frac{4}{5}$

$\frac{1}{5}$ z 8= $1\frac{3}{5}$

$\frac{1}{3}$ z 19= $5\frac{4}{3}$

$\frac{1}{5}$ 20: 7, 17, 27, 37, 47.

†a) Ponevác $1=1 \times \frac{5}{5}$, tak $2=2 \times \frac{5}{5}$ či $\frac{10}{5}$;
 $3=3 \times \frac{5}{5}$ či $\frac{15}{5}$ atď.

†b) A naopak $1 \times \frac{5}{5}=1$, $\frac{10}{5}$ či $2 \times \frac{5}{5}=2$, $\frac{15}{5}$
či $3 \times \frac{5}{5}=3$ atď.

Nakresli 10 kolečiek, rozdel každé na 5 čiastok, a dokáž toto všetko pomocou kresby!

†c) 1, 2, 4, 7, 3, 5, 8, 6, 9, 10 celých je koľko $\frac{1}{5}$? a koľkokrát $\frac{5}{5}$?

Odp. $1=1 \times \frac{5}{5}$; $2=2 \times \frac{5}{5}$ či $10/5$; $4=4 \times \frac{5}{5}$ či $20/5$ atď.

†d) $1 + \frac{1}{5} = 1 - \frac{1}{5} = 1 + \frac{3}{5} =$ †e) $1 \times \frac{2}{5} = 1 \times \frac{3}{5} - \frac{2}{5} =$
 $2 + \frac{1}{5} = 2 - \frac{1}{5} = 2 + \frac{3}{5} =$ $2 \times \frac{2}{5} = 2 \times \frac{3}{5} - \frac{2}{5} =$
 atď. atď. atď. atď. atď.

†f) $\frac{5}{5}, \frac{15}{5}, \frac{25}{5}, \frac{20}{5}, \frac{30}{5}, \frac{40}{5}, \frac{35}{5}, \frac{45}{5}, \frac{50}{5}$ je koľkokrát $\frac{5}{5}$?

Odp. $\frac{5}{5} = 1 \times \frac{5}{5}$; $\frac{15}{5} = 3 \times \frac{5}{5}$ atď.

†g) $\frac{5}{5}$ v $\frac{5}{5}, \frac{15}{5}, \frac{25}{5}, \frac{20}{5}, \frac{30}{5}, \frac{40}{5}, \frac{35}{5}, \frac{45}{5}, \frac{50}{5}$ nachodí sa koľkokrát?

Odp. $\frac{5}{5}$ v $\frac{5}{5} = 1$, $\frac{5}{5}$ v $\frac{15}{5} = 3$ atď.

†h) $\frac{5}{5}, \frac{15}{5}, \frac{25}{5}, \frac{20}{5}, \frac{30}{5}, \frac{40}{5}, \frac{35}{5}, \frac{45}{5}, \frac{50}{5}$ je 5-krát koľko $\frac{1}{5}$?

Odp. $\frac{5}{5} = 5 \times \frac{1}{5}$; $\frac{15}{5} = 5 \times \frac{3}{5}$ atď.

†i) $\frac{1}{5}$ či 5-ta časť z $\frac{5}{5}, \frac{15}{5}, \frac{25}{5}, \frac{20}{5}, \frac{30}{5}, \frac{40}{5}, \frac{35}{5}, \frac{45}{5}, \frac{50}{5}$ je koľko?

Odp. $\frac{1}{5}$ z $\frac{5}{5} = 1/5$; $\frac{1}{5}$ z $\frac{15}{5} = 3/5$ atď.

Príklady. 1) Koľko bankoviek po 5 zl. treba na 40 zl.? a na 30 zl. a na 50 zl.?

2) Jestli jeden liter mlieka stojí 5 kr. koľko litrov kúpime, na 20 kr.? 45 kr.? za 30 kr.? za 35 kr.?

3) Čo je piata časť z jedného dvaciatníka? a zo dvoch dvaciatníkov?

4) $\frac{1}{5}, \frac{2}{5}, \frac{3}{5}, \frac{4}{5}$ z jednej desiatky je koľko?

5) $\frac{1}{5}, \frac{2}{5}, \frac{3}{5}, \frac{4}{5}$ m. je koľko dm.? $\frac{1}{5}, \frac{2}{5}, \frac{3}{5}, \frac{4}{5}$ litra je koľko dl. $\frac{1}{5}, \frac{2}{5}, \frac{3}{5}, \frac{4}{5}$ deka je koľko gramov?

6) Čo stojí $\frac{1}{5}$ m., jestli 1 m.,: po 35 zl., po 25 zl., po 20 zl. predáva sa?

7) Nieкто kúpil súdok brindze za 25 zl. a predal za 38 zl.; koľko zarobil?

8) Jeden kus plátna je 13 m. a druhý 28 m. dlhý; ako dlhé sú oba kusy dovedna?

9) Nieкто zasadil 40 kukuričných zrn, po 8 do jedného riadku; koľko riadkov potreboval k tomu?

10) 8 piatok či 8 bankoviek po 5 zl. je koľko zlatých? a 9 bankoviek po 5 zl.? a 7 bankoviek po 5 zl., je koľko zlatých?

11) Nieкто kúpil jedného žrebca za 28 zl. a pri predaji zarobil na ňom 17 zl.; za koľko zlatých ho predal?

V. Počtovanie v kruhu čísel od 1—60.

1. Pričítanie a odčítanie.

a) Ku: 50, 48, 49, 47, 45, 46, 43, 42, 44, pričítaj: 2, 7, 5, 9, 4, 3, 8, 6, 10.

b) Z: 50, 48, 49, 47, 45, 46, 43, 42 44, odčítaj jedno po druhom 2, 7, 5, 9, 4, 3, 8, 6, 10.

c) Ku: 36, 38, 37, 35, 39, 33, 32, pričítaj: 10, 12, 14, 16, 17, 19, 18, 20.

d) Ku: 30, 20, 26, 28, 27, 29, 18, 25, 24, 23, pričítaj: 20, 30, 22, 24, 27, 29, 25, 28, 26.

e) Zo 60, 57, 59, 58, 56, 53, 54, 55, odčítaj: 10, 20, 30, 40, 12, 14, 17, 19, 16, 24, 27, 23, 29, 25.

$$60-10= \quad 57-10= \quad 59-10= \quad 58-10=$$

$$60-20= \quad 57-20= \quad 59-20= \quad 58-20=$$

atď. atď. atď. atď.

f) Ku: 27, 29, 24, 32, 38, 47, 56, 54, chybí do 60 ešte koľko? a do 58? a do 57? a do 59?

$$27+.=60 \quad 27+.=58 \quad 27+.=57 \quad 27+.=59$$

$$29+.=60 \quad 29+.=58 \quad 29+.=57 \quad 29+.=59$$

atď. atď. atď. atď.

3. Násobenie šiestima a čísla šesť.

$$\bullet \bullet \bullet \bullet \bullet \bullet \quad 6 \quad 1 \times 6 = \quad 6 \times 1 =$$

$$\bullet \bullet \bullet \bullet \bullet \bullet \quad 12 \quad 2 \times 6 = \quad 6 \times 2 =$$

atď. atď. atď.

a) 2, 3, 5, 7, 9, 10, 6, 8, 4, 1-krát: 6 je koľko?

- b) 6-krát: 2, 5, 7, 3, 9, 10, 6, 4, 8, 1, je koľko?
 c) Ktoré číslo je: 2-krát? 5-krát? 4-krát? 6-krát väčšie: a) než 8? b) než 6? c) než 5? d) než 7?
 e) než 4?

3. Meranie šiestima.

- a) 6, 12, 18, 24, 30, 36, 42, 48, 54, 60 je koľkokrát 6?
 b) Ktoré čísla možno bez zvyšku merať 6-ma?
 c) 6 v 12, v 24, v 36, v 18, v 30, v 48, v 42, v 60, v 54, v 6, nachodí sa koľkokrát?
 d) Ktoré čísla nechajú po meraní 6-ma, zvyšok 1? zvyšok 2? zvyšok 3? zvyšok 4? zvyšok 5?
 e) 6 v 7, 17, 27, 37, 47, 57; 6 v 8, 18, 28, 38, 48, 58; 6 v 11, 21, 31, 41, 51, 61; 6 v 9, 19, 29, 39, 49, 59; 6 v 6, 16, 26, 36, 46, 46; 6 v 10, 20, 30, 40, 50, 60, nachodí sa koľkokrát?

Odp. 6 v 7=1(1), 6 v 9=1(3), 6 v 10=(4).

4. Delenie šiestima či na 6 častok.

- a) 6, 18, 30, 12, 24, 36, 42, 60, 54, 48, je 6-krát koľko?

Odp. $6=6 \times 1$, $18=6 \times 3$, $30=6 \times 5$ atď.

- b) $\frac{1}{6}$: zo 6, 18, z 30, z 12, z 24, z 36, zo 42, zo 60, z 54, z 48 je koľko?

Odp. $\frac{1}{6}$ z 6=1, $\frac{1}{6}$ zo 18=3 atď.

- c) Šiesta časť či $\frac{1}{6}$ z 1 je koľko? Odp. Šiesta časť či $\frac{1}{6}$ z 1 je jedna šestina či $\frac{1}{6}$. Jestli jedno celé, na 6 rovných častok rozdelíme, tedy šestiny či $\frac{1}{6}$ obdržíme. $1=1 \times \frac{1}{6}$

$1 = \frac{1}{6} | \text{---} | \text{---} | \text{---} | \text{---} | \text{---} | \frac{1}{6} |$

- d) Ponevác $\frac{1}{6}$ z 1 je $\frac{1}{6}$; tak $\frac{1}{6}$ zo 2 sú $\frac{2}{6}$; $\frac{1}{6}$ zo 3 sú $\frac{3}{6}$; $\frac{1}{6}$ zo 4 sú $\frac{4}{6}$ atď.

e) Čo je šiesta časť zo 2? zo 3? zo 4? z 5? jeden na druhom položených kabáčov, jestli jich tak ako ležia na šesť rovných čiastok rozkrojíme?

f) $\frac{1}{6}$ z 1? 11? 21? 31? 41? 51? 3? 13? 23? 33? 43? 53? z 5? 15? 25? 35? 45? 55? zo 7? 17? 27? 37? 47? 57? z 9? 19? 29? 39? 49? 59? zo 4? 14? 24? 34? 44? je koľko?

$$\begin{array}{r} \text{Odp. } \frac{1}{6} \text{ z } 11 = ? \\ \hline \frac{1}{6} \text{ z } 6 = 1 \\ \frac{1}{6} \text{ z } 5 = \frac{5}{6} \\ \hline \frac{1}{6} \text{ z } 11 = 1\frac{5}{6} \end{array} \quad \begin{array}{r} \frac{1}{6} \text{ z } 19 = ? \\ \hline \frac{1}{6} \text{ z } 18 = 3 \\ \frac{1}{6} \text{ z } 1 = \frac{1}{6} \\ \hline \frac{1}{6} \text{ z } 19 = 3\frac{1}{6} \end{array}$$

$$\begin{array}{r} \frac{1}{2} \text{ z } 14 + 20 = 27 \\ \frac{1}{4} \text{ zo } 16 + 32 = \\ \frac{1}{5} \text{ z } 25 + 16 = \end{array} \quad \begin{array}{r} \frac{1}{5} \text{ z } 50 - 4 = \\ \frac{1}{4} \text{ z } 40 - 8 = \\ \frac{1}{3} \text{ z } 24 + 18 = \end{array} \quad \begin{array}{r} \frac{1}{4} \text{ z } 28 + 18 = \\ \frac{1}{4} \text{ z } 36 + 16 = \\ \frac{1}{3} \text{ z } 27 + 42 = \end{array}$$

†a) Ponevác $1 = 1 \times \frac{6}{6}$ či $\frac{6}{6}$; tak $2 = 2 \times \frac{6}{6}$ či $\frac{12}{6}$ atď. až po $10 = 10 \times \frac{6}{6}$ či $\frac{60}{6}$.

†b) A naopak: $\frac{6}{6}$ či $1 \times \frac{6}{6} = 1$, $\frac{12}{6}$ či $2 \times \frac{6}{6} = 2$ atď. Znázorni toto všetko pomocou kresby.

†c) 1, 3, 5, 7, 9, 2, 8, 4, 6, 10 celých je: koľkokrát $\frac{6}{6}$? a koľko $\frac{1}{6}$?

Odp. $1 = 1 \times \frac{6}{6}$ či $\frac{6}{6}$, $3 = 3 \times \frac{6}{6}$ či $\frac{18}{6}$ atď.

$$\begin{array}{r} 1 + \frac{1}{6} = \frac{7}{6} \\ 2 + \frac{1}{6} = \\ \text{atď.} \end{array} \quad \begin{array}{r} 1 \times \frac{2}{6} - \frac{1}{6} = \frac{1}{6} \\ 2 \times \frac{2}{6} - \frac{2}{6} = \\ \text{atď.} \end{array} \quad \begin{array}{r} 1 - \frac{3}{6} = \\ 2 - \frac{3}{6} = \\ \text{atď.} \end{array} \quad \begin{array}{r} 1 \times \frac{4}{6} - \frac{3}{6} = \\ 2 \times \frac{4}{6} - \frac{3}{6} = \\ \text{atď.} \end{array}$$

†d) $\frac{6}{6}$, $\frac{18}{6}$, $\frac{12}{6}$, $\frac{24}{6}$, $\frac{30}{6}$, $\frac{60}{6}$, $\frac{60}{6}$, $\frac{42}{6}$, $\frac{36}{6}$, $\frac{48}{6}$, je koľkokrát $\frac{6}{6}$?

Odp. $\frac{6}{6} = 1 \times \frac{6}{6}$, $\frac{18}{6} = 3 \times \frac{6}{6}$ atď.

†e) $\frac{6}{6}$ v $\frac{6}{6}$, $\frac{18}{6}$, $\frac{12}{6}$, $\frac{48}{6}$, $\frac{24}{6}$, $\frac{30}{6}$, $\frac{60}{6}$, $\frac{36}{6}$, $\frac{54}{6}$, nachodí sa koľkokrát?

Odp. $\frac{6}{6}$ v $\frac{6}{6} = 1$, $\frac{6}{6}$ v $\frac{18}{6} = 3$ atď.

†f) $\frac{6}{6}$, $\frac{18}{6}$, $\frac{12}{6}$, $\frac{24}{6}$, $\frac{30}{6}$, $\frac{42}{6}$, $\frac{36}{6}$, $\frac{48}{6}$, $\frac{60}{6}$, $\frac{54}{6}$ je 6-krát koľko $\frac{1}{6}$?

Odp. $\frac{6}{6} = 6 \times \frac{1}{6}$, $\frac{18}{6} = 6 \times \frac{3}{6}$ atď.

†g) $\frac{1}{6}$ či 6-ta časť zo: $\frac{6}{6}$, $\frac{18}{6}$, $\frac{12}{6}$, $\frac{24}{7}$, $\frac{20}{6}$, $\frac{42}{6}$, $\frac{36}{6}$, $\frac{48}{6}$, $\frac{60}{6}$, $\frac{54}{6}$ je koľko $\frac{1}{6}$?

Odp. $\frac{1}{6}$ z $\frac{6}{6} = \frac{1}{6}$, $\frac{1}{6}$ z $\frac{18}{6} = \frac{3}{6}$ atď.

Príklady. 1) $\frac{1}{6}$, $\frac{2}{6}$, $\frac{3}{6}$, $\frac{4}{6}$, $\frac{5}{6}$ roka je koľko mesiacov? — $\frac{1}{6}$, $\frac{2}{6}$, $\frac{3}{6}$, $\frac{4}{6}$, $\frac{5}{6}$, tučta je koľko kusov? $\frac{1}{6}$, $\frac{2}{6}$, $\frac{3}{6}$, $\frac{4}{6}$, $\frac{5}{6}$, dňa je koľko hodín? — $\frac{1}{6}$, $\frac{2}{6}$, $\frac{3}{6}$, $\frac{4}{6}$, $\frac{5}{6}$ hodiny je koľko minút? — $\frac{1}{2}$, $\frac{1}{3}$, $\frac{1}{6}$, $\frac{2}{6}$, $\frac{3}{6}$, $\frac{4}{6}$, $\frac{5}{6}$, jednej minuty, je koľko sekúnd?

2) Na jednej roli leží 54 snopov v riadkoch; pokiaľ v každom riadku 6 snopov nachodí sa, koľko je všetkých riadkov?

3) Niektorý zarobil za robotný týdeň či za 6 dní 48 zl.; koľko zarobil za 1 deň? za 2 dni? za 3 dni? koľkokrát menej za 1 deň než za 6 dní?

4) 9×6 zl. je o koľko viac než 7×6 zl.

5) Jurko má 6 rokov, jeho brat 3-krát toľko, a jeho otec 9-krát toľko koľko on; ako starí sú títo poslední?

6) Niektorý zarobil za 6 hodín 42 krajciarov, koľko krajciarov zarobil a tenže za 1 hodinu? za 2 hodiny?

7) Jedna kocka má šesť stien; dve kocky majú koľko? a tri kocky? atď.

8) Jeden hospodár zasial 28 hektol. ovsa, 14 hektol. jačmeňa, a 13 hekt. žita; koľko hekt. obilia zasial spolu dovedna?

9) V jednom súdku nachodí sa ešte 25 litrov vína, pokiaľ 28 litrov už predtým z neho odobrali, koľko litrov vína bolo v ňom?

10) Čo stoja: 2, 4, 8, 7, 10, bochníkov chleba; jestli jeden a jeden po 6 kr. predáva sa?

VI. Počtovanie v kruhu čísel od 1—70.

1. Pričítanie a odčítanie.

a) Ku: 60, 58, 56, 54, 57, 53, 52, 51, pričítaj: 1, 2, 7, 5, 4, 9, 8, 6, 3, 10.

Odp. 60+1	58+1	56+1	54+1
60+2	58+2	56+2	54+2
atď.	atď.	atď.	atď.

b) Zo: 60, 58, 56, 54, 57, 52, 51, odčítaj: 1, 2, 7, 5, 4, 9, 8, 6, 3, 10.

Odp. 60-1	58-1	56-1	54-1
60-2	58-2	56-2	54-2
atď.	atď.	atď.	atď.

c) Podobne ku: 40, 30, 20, 37, 35, 38, 39, 36, pričítaj: 10, 20, 30, 25, 28, 24, 27, 23, 28, 29.

d) Podobne zo: 60, 70, 67, 69, 66, 65, 63, odčítaj: 10, 20, 30, 40, 50, 18, 27, 35, 49.

2. Násobenie čísla 7 a so 7.

● ● ● ● ● ● ●	7	$1 \times 7 =$	$7 \times 1 =$
● ● ● ● ● ● ●	14	$2 \times 7 =$	$7 \times 2 =$ atď.

- a) 1, 2, 5, 7, 3, 9, 10, 6, 4, 8-krát 7 je koľko?
 b) 7-krát: 1, 2, 3, 5, 7, 9, 10, 6, 4, 8 je koľko?

3. Meranie siedmima.

a) Ktoré čísla počnúc od 1—70 obsahujú v sebe číslo 7: 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10-krát bez zbytku?

b) 7, 14, 21, 28, 35, 42, 49, 56, 63, 70 je koľkokrát 7?

c) 7 v: 7, 14, 21, 28, 49, 42, 56, 70, 63 nachodí sa koľkokrát?

d) Ktoré čísla počnúc od 1 po 70 možno merať bez zbytku 7-ma? ktoré nechajú zbytok: 1, 2 atď.

e) 7 v: 11, 21, 31, 41, 51, 61, 8, 18, 28, 38, 48, 58, 68, 9, 19, 29, 39, 49, 59, 69, 14, 24, 34, 44, 54, 64, 15, 25, 35, 45, 55, 65, nachodí sa koľkokrát?

Odp. 7 v 11=1(4), 7 v 21=3, 7 v 31=4(3)

4. Delenie na sedem častok či na 7 dielov.

a) 7, 21, 14, 35, 28, 49, 42, 63, 56, 70 je 7-krát koľko?

b) $\frac{1}{7}$ či 7-ma časť zo: 7, 21, 14, 35, 28, 49, 42, 63, 56, 70 je koľko?

c) 7-ma časť z 1 je koľko? Odp. jedna sedmina či $\frac{1}{7}$, $\frac{1}{7}$ z $2 = \frac{2}{7}$, $\frac{1}{7}$ z $3 = \frac{3}{7}$, $\frac{1}{7}$ zo $4 = \frac{4}{7}$ atď. Znažorní to pomocou kresby.

d) $\frac{1}{7}$ z 1, 11, 21, 31, 41, 51, 61; 3, 13, 23, 33, 43, 53, 63; 4, 14, 24, 34, 44, 54, 64; 7, 17, 27, 37, 47, 57, 67 atď. je koľko?

†a) Ponevác $1 = 1 \times \frac{7}{7}$,
tak $2 = 2 \times \frac{7}{7}$ či $14/7$ atď.

†b) A naopak: $\frac{7}{7}$ či $1 \times \frac{7}{7} = 1$
 $14/7$ či $2 \times \frac{7}{7} = 2$ atď.

†c) 1, 3, 5, 7, 9, 2, 8, 4, 6, 10 celých je koľkokrát $\frac{7}{7}$ a koľko $\frac{1}{7}$?

†d) $1 + \frac{1}{7} =$ †e) $1 - \frac{4}{7} =$ †f) $1 \times \frac{7}{7} + \frac{2}{7} =$ †g) $1 \times \frac{7}{7} - \frac{4}{7} =$
 $2 + \frac{1}{7} =$ $2 - \frac{4}{7} =$ $2 \times \frac{7}{7} + \frac{2}{7} =$ $2 \times \frac{7}{7} - \frac{4}{7} =$
atď. atď. atď. atď.

†h) $\frac{7}{7}$ v: $\frac{7}{7}$, $\frac{21}{7}$, $\frac{35}{7}$, $\frac{49}{7}$, $\frac{63}{7}$, $\frac{14}{7}$, $\frac{56}{7}$, $\frac{28}{7}$,
 $\frac{42}{7}$, $\frac{70}{7}$ nachodí sa koľkokrát?

†i) $\frac{7}{7}$, $\frac{21}{7}$, $\frac{35}{7}$, $\frac{49}{7}$, $\frac{63}{7}$, $\frac{14}{7}$, $\frac{56}{7}$, $\frac{28}{7}$, $\frac{42}{7}$, $\frac{70}{7}$
je 7-krát koľko $\frac{1}{7}$?

†k) $\frac{1}{7}$ zo: $\frac{7}{7}$, $\frac{21}{7}$, $\frac{35}{7}$, $\frac{49}{7}$, $\frac{63}{7}$, $\frac{14}{7}$, $\frac{56}{7}$, $\frac{28}{7}$,
 $\frac{42}{7}$, $\frac{70}{7}$ je koľko?

Priklady. 1) V jednej škole nachodí sa 70 dietok obojeho pohlavia; jestli chlapcov je 42, koľko je dievčat?

2) Jestli zo 70 zl.: a) 56 zl. b) 48 zl. 61 zl. odčítame, koľko zbudne ešte?

3) V jednom dome na dve poschodia nachodí sa dvakrát po 3×7 oblokov; koľko je to oblokov?

4) Jestli za 1 deka vlny platí sa 7 kr. koľko deka dostaneme za 56 kr.? za 63 kr.? za 49 kr.? za 35 kr.?

5) Čo stojí 1 kilo múky, jestli za 7 kilo: 49 kr.! 63 kr.! 56 kr., platili sme?

6) $\frac{1}{7}$, $\frac{2}{7}$, $\frac{3}{7}$, $\frac{4}{7}$, $\frac{5}{7}$, $\frac{6}{7}$ týždňa je koľko dní?
 $\frac{1}{7}$ zo 2, 3, 4, 5, 6, 7 týždňov je koľko?

7) Medzi 7 chlapcov rozdelil niekto: najprv 35 hárkov, potom 7×8 hárkov, potom 6×7 hárkov; koľko hárkov dostal jeden a jeden v prvom? v druhom? v treťom prípade?

8) 6 desiatnikov a 7 kr. je koľko kraj.?

9) $2\frac{1}{7}$ týždňa, $6\frac{3}{7}$ týždňa je koľko dní?

10) Niekto má 58 zl. koľko chybí mu ešte do 70 zl. a do 65 zl.

VII. Počtovanie v kruhu čísel od 1—80.

1. Pričítanie a odčítanie.

a) Na základe čísel: 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, pričítaj opätne 8, v postupných radoch až po 80.

$$\begin{array}{cccc} 1+8=9 & 2+8=10 & 3+8=11 & 4+8=12 \\ 9+8=17 & 10+8=18 & 11+8=19 & 12+8=20 \\ \text{atď.} & \text{atď.} & \text{atď.} & \text{atď.} \end{array}$$

b) Z: 80, 79, 77, 78, 75, 74. odčítaj opätne číslo 8 v zostupných radoch.

$$\begin{array}{ccc} \text{Odp. } 80-8=72 & 79-8=71 & 77-8=69 \\ 72-8=64 & 71-8=63 & 69-8=61 \\ \text{atď.} & \text{atď.} & \text{atď.} \end{array}$$

c) Ku: 50, 40, 30, 48, 46, 47, 44, 49, pričítaj: 20, 30, 12, 15, 26, 28, 29, 27.

d) Z: 80, 78, 76, 79, 74, 75, 77, odčítaj: 40, 30, 20, 60, 50, 23, 54, 67, 38, 49.

$$\begin{array}{cccc} 80-40= & 78-40= & 76-40= & 79-40= \\ 80-30= & 78-30= & 76-30= & 79-30= \\ \text{atď.} & \text{atď.} & \text{atď.} & \text{atď.} \end{array}$$

$$\begin{array}{ccc} \text{e) } 74+.=80 & 64+.=74 & 63+.=78 \\ 56+.=75 & 58+.=76 & 61+.=72 \\ 52+.=73 & 49+.=71 & 47+.=79 \end{array}$$

4. Násobenie čísla 8 a s 8.

$$\begin{array}{ccc} \bullet \bullet \bullet \bullet \bullet \bullet \bullet \bullet & 8 & 1 \times 8 = & 8 \times 1 = \\ \bullet \bullet \bullet \bullet \bullet \bullet \bullet \bullet & 16 & 2 \times 8 = & 8 \times 2 = \\ \text{atď.} & & \text{atď.} & \text{atď.} \end{array}$$

a) 1, 3, 5, 7, 9, 8, 4, 6, 10, 2-krát: 8 je koľko?

b) 8-krát: 1, 3, 5, 7, 9, 8, 4, 6, 10, 2 je koľko?

$$\begin{array}{l} \text{Od. } 1 \times 8 = 7 \quad 8 \times 1 = \\ 3 \times 8 = \text{atď.} \quad 8 \times 3 = \text{atď.} \end{array}$$

4. Meranie 8-ma.

a) 24, 56, 16, 80, 48, 72, 32, 8, 64, 40 je koľko-krát 8?

$$\text{Odp. } 24 = 3 \times 8, \quad 56 = 7 \times 8 \text{ atď.}$$

c) 8 v: 24, 36, 16, 80, 48, 72, 32, 8, 64, 40, nachodí sa koľkokrát?

$$\text{Odp. } 8 \text{ v } 24 = 3, \quad 8 \text{ v } 56 = 7 \text{ atď.}$$

d) Ktoré čísla možno merať bez zbytku: 8-ma?

e) Ktoré čísla merané 8-ma, nechajú zbytok: 2? zbytok: 3 atď.

$$\begin{array}{l} \text{Odp. } 8, 16, 24 \text{ atď.} \\ 9, 17, 25 \text{ atď.} \end{array}$$

f) 8 v: 11, 21, 31, 41, 51, 61, 71; 9, 19, 29, 39, 49, 59, 69, 79; 12, 22, 32, 42, 52, 62, 72; 15, 25, 35, 45, 55, 65, 75; 14, 24, 34, 44, 54, 64, 74 atď. nachodí sa koľkokrát?

$$\text{Odp. } 8 \text{ v } 11 = 1 (3); \quad 8 \text{ v } 21 = 3(3) \text{ atď.}$$

4. Delenie na 8 častok či na 8 dielov.

a) 8, 24, 16, 56, 80, 48, 72, 32, 64, 40, je 8-krát koľko?

$$\text{Odp. } 8 = 8 \times 1; \quad 24 = 8 \times 3; \quad 16 = 8 \times 2 \text{ atď.}$$

b) $\frac{1}{8}$ zo: 8, 24, 16, 56, 80, 48, 72, 32, 64, 40, je koľko?

c) Čo je 8-ma časť z 1? Odp. jedna osmina.

Jedno celé je $\frac{8}{8}$. Osminy značíme takto: $\frac{1}{8}$.

d) Ponevác $\frac{1}{8}$ z 1 je $\frac{1}{8}$; tak $\frac{1}{8}$ z $2 = \frac{2}{8}$; $\frac{1}{8}$ z $3 = \frac{3}{8}$ atď. Dokáž to pomocou kresby!

e) $\frac{1}{8}$ z: 1, 11, 21, 31, 41, 51, 61, 71; 3, 13, 23, 33, 43, 53, 63, 73; 5, 15, 25, 35, 45, 51, 65, 75; 7, 17, 27, 37, 47, 57, 67, 77; 9, 19, 29, 39, 49, 59, 69, 79 je koľko?

$$\begin{array}{r} \frac{1}{8} \text{ z } 11 = ? \\ \hline \frac{1}{8} \text{ z } 8 = 1 \\ \frac{1}{8} \text{ z } 3 = \frac{3}{8} \\ \hline \frac{1}{8} \text{ z } 11 = 1\frac{3}{8} \end{array} \qquad \begin{array}{r} \frac{1}{8} \text{ z } 27 = ? \\ \hline \frac{1}{8} \text{ z } 24 = 3 \\ \frac{1}{8} \text{ z } 3 = \frac{3}{8} \\ \hline \frac{1}{8} \text{ z } 27 = 3\frac{3}{8} \end{array}$$

†a) Ponevác $1 = 1 \times \frac{8}{8}$ či $\frac{8}{8}$
tak $2 = 2 \times \frac{8}{8}$ či $\frac{16}{8}$ atď.

†b) A naopak $\frac{8}{8}$ či $1 \times \frac{8}{8} = 1$
 $\frac{16}{8}$ či $2 \times \frac{8}{8} = 2$ atď.

†c) 1, 3, 5, 7, 9, 8, 4, 2, 10, 6 celých je koľko $\frac{1}{8}$?

†d) $1 + \frac{3}{8} = 1\frac{3}{8}$ †e) $1 - \frac{5}{8} = \frac{3}{8}$ †f) $1 \times \frac{7}{8} = \frac{7}{8}$ †g) $1 \times \frac{5}{8} - \frac{3}{8} = \frac{2}{8}$
 $2 + \frac{3}{8} = 2\frac{3}{8}$ atď. $2 - \frac{5}{8} = \frac{9}{8}$ atď. $1 \times \frac{6}{8} = \frac{6}{8}$ atď. $2 \times \frac{5}{8} - \frac{3}{8} = \frac{7}{8}$ atď.

†h) $\frac{8}{8}, \frac{24}{8}, \frac{40}{8}, \frac{56}{8}, \frac{72}{8}, \frac{80}{8}, \frac{16}{8}, \frac{64}{8}, \frac{32}{8}, \frac{48}{8}$
je koľkokrát $\frac{8}{8}$?

Odp. $\frac{8}{8} = 1 \times \frac{8}{8}$; $\frac{24}{8} = 3 \times \frac{8}{8}$ atď.

†i) $\frac{8}{8}$ v: $\frac{8}{8}, \frac{24}{8}, \frac{40}{8}, \frac{56}{8}, \frac{72}{8}, \frac{80}{8}, \frac{16}{8}, \frac{64}{8}, \frac{32}{8}, \frac{48}{8}$
nachodí sa koľkokrát?

Odp. $\frac{8}{8}$ v $\frac{8}{8} = 1$; $\frac{8}{8}$ v $\frac{24}{8} = 3$ atď.

†k) $\frac{8}{8}, \frac{24}{8}, \frac{40}{8}, \frac{56}{8}, \frac{72}{8}, \frac{80}{8}, \frac{16}{8}, \frac{64}{8}, \frac{32}{8}$ je
je 8-krát koľko $\frac{1}{8}$?

Odp. $\frac{8}{8} = 8 \times \frac{1}{8}$; $\frac{24}{8} = 8 \times \frac{3}{8}$; $\frac{40}{8} = 8 \times \frac{5}{8}$ atď.

†l) $\frac{1}{8}$ z: $\frac{8}{8}, \frac{24}{8}, \frac{40}{8}, \frac{56}{8}, \frac{72}{8}, \frac{80}{8}, \frac{16}{8}, \frac{64}{8}, \frac{32}{8}$
je koľko?

Odp. $\frac{1}{8}$ z $\frac{8}{8} = 1$; $\frac{1}{8}$ zo $\frac{24}{8} = 3$ atď.

Príklady. 1) Jestli jedna písanka 8 listov či karát v sebe obsahuje, tak 2, 4, 3, 5, 7, 9, takých písaniek obsahuje koľko listov?

2) V jednej zahrade nachodí sa 7 stromových radov, a v každom rade 8 stromov; koľko je všetkých stromov dovedna?

3) Jeden hárok papieru, složený v osmorku, dá osem karát; koľko hárkov treba na 56 karát? na 48 karát? na 72 karát?

4) Nieкто zamestknáva vo svojej dielni 7 tovarýšov a každému platí týdeňne 8 zl. koľko platí všetkým ôsmym? koľko trom? koľko piatim?

5) Jestli 7 litrov čerešien stojí: 56 kr., 64 kr., 72 kr., čo stojí v každom prípade jeden liter?

6) 80 zl. o koľko je viac než 5 bankoviek po 10 zl., a k tomu ešte 5 bankoviek po 5 zl.?

7) Nieкто shospodáril do roka 67 zl.; koľko chybí mu ešte do 80 zl.? a do 75 zl.?

8) Nieкто kúpil za jeden dvacaťkrajciarník 8 kúskov mydla; za dva, tri, štyri dvacaťkrajciarníky dostane koľko kúskov?

9) Jedna kocka (alebo i izba) má 8 rohov; dve, tri, štyri kocky majú koľko?

10) Jestli jeden méter šnúrok stojí 8 kr.; tak za 60 kr.? za 72 kr.? za 48 kr.? dostaneme koľko?

11) Jestli 8 sviečok váži $\frac{1}{2}$ kila, tak na 2 kila, na 3 kila ide koľko takýchto sviečok?

12) Nieкто je dlžen 60 zl. 71 kr.; jestli ale 24 zl. a 30 kr. na to priplatí, jako veľká bude ešte jeho dlžoba?

VIII. Počtovanie v kruhu čísel od 1—90.

1. Pričítanie a odčítanie čísel 1—90.

a) Na základe čísel: 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, pričítaj opätne číslo 9 v postupných radoch.

Odp. $1+9=10$ $3+9=12$ $4+9=13$ $5+9=14$
 $10+9=19$ $12+9=21$ $13+9=22$ $14+9=23$
 atď. atď. atď. atď.

b) Z: 90, 87, 89, 83, 88, 85, 81, 84, odčítaj opätne číslo 9 v zostupných radoch.

Odp. $90-9=81$ $87-9=78$ $89-9=80$
 $81-9=72$ $78-9=69$ $80-9=71$
 atď. atď. atď.

c) Ku: 60, 50, 40, 58, 56, 54, 57, 53, pričítaj: 20, 30, 15, 19, 24, 28, 25, 27, 23.

Odp. $60+20=$ $50+20=$ $40+20=$ $58+20=$
 $60+30=$ $50+30=$ $40+20=$ $58+30=$
 $60+15=$ $50+15=$ $40+15=$ $58+15=$
 atď. atď. atď. atď.

d) Z: 90, 87, 89, 85, 88, 84, 86, 83, odčítaj 50, 60, 40, 70, 29, 38, 45, 53, 64, 72.

Odp. $90-50=$ $87-50=$ $89-50=$
 $90-60=$ $87-60=$ $89-60=$
 $90-40=$ $87-30=$ $89-40=$
 atď. atď. atď.
 $80+=90$ $72+=86$ $64+=82$ $60+=90$
 $74+=89$ $74+=84$ $76+=85$ $71+=90$
 $74+=87$ $63+=81$ $76+=83$ $56+=90$
 atď. atď. atď. atď.

2. Násobenie čísla 9 a s 9.

•••••••••• 9 $1 \times 9 = 9$ $9 \times 1 = 9$
 •••••••••• 18 $2 \times 9 = 18$ $9 \times 2 = 18$
 atď. atď. atď.

a) 1, 3, 5, 7, 9, 8, 6, 4, 10, 2-krát 9 je koľko?

Odp. $1 \times 9 =$ $3 \times 9 =$ $5 \times 9 =$ atď.

b) 9-krát: 1, 3, 5, 7, 9, 8, 6, 4, 10, 2 je koľko?

3. Meranie 10-ma.

a) Ktoré čísla počnúc 1—90 obsahuje v sebe číslo 9: 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10-krát?

b) Ktoré čísla možno merať bez zvyšku 9-mi?

c) Ktoré nechajú zvyšok: 1, 2, 3 atď.

d) 27, 63, 18, 90, 54, 81, 45, 9, 36, 72, je koľkokrát 9?

Odp. $27=3 \times 9$, $63=7 \times 9$ atď.

e) 9 v: 27, 63, 18, 90, 54, 81, 45, 9, 26, 72, nachodí sa koľkokrát?

Odp. 9 v $27=3$, 9 v $63=$ 9 v $18=$

f) 9 v: 11, 21, 31, 41, 51, 61, 71, 81; v 9, 19, 29, 39, 49, 59, 69, 79, 89; v 15, 25, 35, 45, 55, 65, 75, 85; v 14, 24, 34, 44, 54, 64, 74, 84; v 17, 27, 37, 47 atď. nachodí sa koľkokrát?

Odp. 9 v $11=1(2)$, 9 v $21=2(3)$ 9 v $31=3(4)$

4. Delenie na 9 čiastok či na 9 dielov.

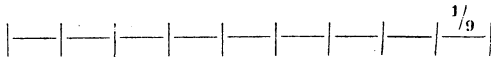
a) 9, 27, 63, 18, 90, 54, 81, 45, 36, 72, je 9-krát koľko?

Odp. $9=9 \times 1$, $27=9 \times 3$, $63=9 \times 7$ atď.

b) $\frac{1}{9}$ z: 9, 27, 63, 18, 90, 54, 81, 45, 9, 36, 72, je koľko?

Odp. $\frac{1}{9}$ z $9=1$, $\frac{1}{9}$ z $27=$ $\frac{1}{9}$ zo $63=$ atď.

c) Čo je $\frac{1}{9}$ či deväta časť z 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9.

$\frac{1}{9}$ z $1=\frac{1}{9}$ či jedna devätina.

$\frac{1}{9}$ zo $2=\frac{2}{9}$ či dve devätiny, atď. Dokáž

to pomocou kresby.

d) Čo je $\frac{1}{9}$ z: 1, 11, 21, 31, 41, 51, 61, 71, 81; 4, 14, 24, 34, 44, 54, 64, 74, 84; 7, 17, 27, 37, 47, 57, 67, 77, 87; 9, 19, 29, 39 atď.

$\frac{1}{9}$ z $11=?$	$\frac{1}{9}$ z $21=?$
$\frac{1}{9}$ z $9=1$	$\frac{1}{9}$ z $18=2$
$\frac{1}{9}$ z $2=\frac{2}{9}$	$\frac{1}{9}$ zo $3=\frac{3}{9}$
$\frac{1}{9}$ z $11=1\frac{2}{9}$	$\frac{1}{9}$ z $21=2\frac{3}{9}$

†a) Ponevác $1=1 \times \frac{9}{9}$ či $\frac{9}{9}$
tak $2=2 \times \frac{9}{9}$ či $\frac{18}{9}$.

†b) A naopak $\frac{9}{9}$ či $1 \times \frac{9}{9} = 1$
 $\frac{18}{9}$ či $2 \times \frac{9}{9} = 2$ atď.

†c) $1 + \frac{5}{9} =$ †d) $1 - \frac{7}{9} =$ †e) $1 \times \frac{6}{9} =$ †f) $1 \times \frac{8}{9} - \frac{3}{4} =$
 $2 + \frac{5}{9} =$ $2 - \frac{7}{9} =$ $2 \times \frac{6}{9} =$ $2 \times \frac{8}{6} - \frac{3}{4} =$
 atď. atď. atď. atď.

†g) 1, 2, 3, 5, 7, 9, 10, 8, 6, 4, celé je koľko $\frac{1}{9}$?

†h) $\frac{9}{9}, \frac{18}{9}, \frac{36}{9}, \frac{27}{9}, \frac{54}{9}, \frac{45}{9}, \frac{63}{9}, \frac{72}{9}, \frac{81}{9}, \frac{90}{9}$,
 je kolkokrát $\frac{9}{9}$?

Odp. $\frac{9}{9} 1 \times \frac{9}{9}, \frac{18}{9} = 2 \times \frac{9}{9}$ atď.

†i) $\frac{9}{9}$ v: $\frac{9}{9}, \frac{18}{9}, \frac{36}{9}, \frac{27}{9}, \frac{54}{9}, \frac{45}{9}, \frac{63}{9}, \frac{72}{9}, \frac{81}{9},$
 $\frac{90}{9}$. nachodia sa kolkokrát?

Odp. $\frac{9}{9}$ v $\frac{9}{9} = 1,$ $\frac{9}{9}$ v $\frac{18}{9} = \frac{9}{9}$ v $\frac{36}{9}$ atď.

†k) $\frac{9}{9}, \frac{18}{9}, \frac{27}{9}, \frac{36}{9}, \frac{54}{9}, \frac{45}{9}, \frac{72}{9}, \frac{63}{9}, \frac{90}{9}, \frac{81}{9}$
 je 9-krát koľko $\frac{1}{9}$?

Odp. $\frac{9}{9} = 9 \times \frac{1}{9}, \frac{18}{9} = 9 \times \frac{2}{9}$, atď.

†l) $\frac{1}{9}$ z: $\frac{27}{9}, \frac{18}{9}, \frac{9}{9}, \frac{54}{9}, \frac{36}{9}, \frac{63}{9}, \frac{72}{9}, \frac{81}{9}, \frac{90}{9}$
 je koľko?

Odp. $\frac{1}{9}$ z $\frac{27}{9} = \frac{3}{9}, \frac{1}{9}$ z $\frac{18}{9} = \frac{2}{9}$ atď.

Priklady. 1) 9 m. je koľko dm.? 9 litrov je koľko decl.? 9 deka je koľko grammov?

2) Čo je deviata časť zo 2 rokov a 3 mesiacov? a zo 3 rokov? zo 4 i $\frac{1}{2}$ roka?

3) Jedna hodina a tri minúty je koľko minút? a 1 hod. a 25 minút? a $1\frac{1}{2}$ hodiny je koľko minút?

4) V jednom dome spotrebujú za 9 dní 54 kilo mäsa, koľko spotrebujú denne?

5) Na jednej hriadke nachodí sa 9 riadkov kalendára, a v každom riadku 9 kusov; koľko kusov kalendára jesto na celej hriadke?

6) Dva protistojné ploty jednej zahrady sú po 8 m. dlhé; druhé dva protistojné zas po 9 m. dlhé; koľko metrov obnášajú všetky štyri ploty, či kolký je celý objem zahrady?

7) Jestli jedna siaha tvrdého dreva 9 zl. stojí; koľko siah dostaneme za 27 zl.? a za 63 zl.? a za 81 zlatých?

8) Jestli jeden hektoliter stojí 9 zl.; koľkokrát toľko stojí 2 hl.? 4 hl.? a koľko je to zlatých?

9) Za látku na domáce náradie platil niekto 64 zl. 20 kr. za obitie sedlárovi 18 zl. 40 kr.; koľko je to dovedna?

10) Jeden mäsiar má $8 \times 9 + 8$, a druhý $9 \times 8 - 4$ baranov; o koľko baranov má tamten viac než tento?

IX. Počtovanie v kruhu čísel od 1—100.

1. Pričítanie a odčítanie.

- a) Na základe čísla 1 striedavo pričítuj 5 a odčítuj 3.
 b) " " " 2 " " 6 " 2.
 c) " " " 3 " " 8 " 5.
 d) " " " 4 " " 9 " 7.

v postupných radoch až po 100.

$$1+5=6 \quad 2+6=8 \quad 3+8=11 \quad 4+9=13$$

$$6-3= \quad 8-2= \quad 11-5= \quad 13-7=$$

atď. atď. atď. atď.

e) Podobne: a) zo 100 odčítuj 8 a pričítuj 7.

b) Z 99 odčítuj 7 a pričítuj 5. c) Zo 100 odčítuj 9 a pričítuj 8. d) Z 98 odčítuj 10 a pričítuj 9 atď.

$$100-8=92 \quad 99-7=92 \quad 100-9=91 \quad 98-10=88$$

$$92+8= \quad 92+5=97 \quad 91+8=99 \quad 88+9=97$$

atď. atď. atď. atď.

f) Ku: 70, 60, 50, 68, 67, 69, 64, 61, 62, pričítaj: 10, 20, 30, 28, 27, 23, 24, 25, 22, 29.

$$70+10 \quad 60+10 \quad 50+10 \quad 68+20 \quad 67+10$$

$$70+20 \quad 60+20 \quad 50+20 \quad 68+20 \quad 67+20$$

atď. atď. atď. atď. atď.

g) Zo: 100, 97, 95, 94, 96, 98, 93, 92, odčítaj: 90, 80, 70, 60, 50, 40, 30, 74, 72, 65, 66, 79, 61, 73, 18, 24, 35, 41, 46, 47, jedno po druhom.

$$100-90 \quad 97-90 \quad 95-90 \quad 97-90 \quad 96-90$$

$$100-80 \quad 97-80 \quad 95-80 \quad 99-80 \quad 96-80$$

$$100-70 \quad 97-70 \quad 95-70 \quad 94-70 \quad 96-70$$

atď. atď. atď. atď. atď.

$$\begin{array}{llll} \text{h) } 62+. = 100 & 72+. = 100 & 42+. = 90 & 18+. = 54 \\ 58+. = 100 & 84+. = 100 & 78+. = 90 & 29+. = 68 \\ 17+. = 100 & 91+. = 100 & 46+. = 90 & 17+. = 51 \end{array}$$

2. Násobenie čísla 10 a s 10.

- a) 1, 2, 7, 3, 5, 8, 9, 4, 10, 6-krát 10 je koľko?
- b) $5 \times 8 + 16 = 8 \times 9 - 35 = 4 \times 7 + 56 = 7 \times 4 + . = 80$
 $4 \times 7 + 27 = 7 \times 9 - 15 = 3 \times 9 + 71 = 8 \times 3 + . = 58$
 $3 \times 9 + 40 = 7 \times 4 + 17 = 8 \times 4 + 32 = 4 \times 9 + . = 60$

3. Meranie 10-ma.

- a) Ktoré číslo je: 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10-krát: 10?
- b) Ktoré čísla od 1—100 merané 10-ma nechajú zbytok: 1, zbytok: 2, atď.
- c) 40, 50, 10, 30, 20, 80, 70, 90, 60, 100 je koľkokrát 10?
- d) 10 v: 40, 50, 10, 30, 20, 80, 70, 90, 60, 100, nachodí sa koľkokrát?
- e) 10 v: 11, 21, 31, 41, 51, 61, 81, 91; 14, 24, 34, 44, 54, 64, 74, 84, 94; 17, 27, 37, 47, 57, 67, 77, 87, 97 nachodí sa koľkokrát?

4. Delenie na 10 častok či 10 dielov.

- a) 20, 40, 30, 50, 70, 90, 100, 60, 80, 10 je 10-krát koľko?

Odp. $20 = 10 \times 2$, $40 = 10 \times 4$, $30 = 10 \times 3$ atď.

- b) $\frac{1}{10}$ z: 20, 40, 30, 50, 70, 90, 100, 60, 80, 10 je koľko?

Odp. $\frac{1}{10}$ z 20 = 2, $\frac{1}{10}$ zo 40 = atď.

- c) $\frac{1}{10}$ z 1 je koľko? Jestli 1 celé na 10 častok rozdelíme, tedy takzvané desätiny či $\frac{1}{10}$ obdržíme. Jedno celé je $\frac{10}{10}$.

Odp. $\frac{1}{10}$ z 1 je $\frac{1}{10}$; $\frac{1}{10}$ z 2 = $\frac{2}{10}$; $\frac{1}{10}$ z 3 = $\frac{3}{10}$ atď.

d) $\frac{1}{10}$ z: 1, 11, 21, 31, 41, 51, 61, 71, 81, 91; 4, 14, 24, 34, 1, 4, 54, 64, 74, 84, 94; 7, 17, 27, 37, 47, 57, 67, 77, 87, 97; 6, 16, 26, 36, 46, 56, 66, 76, 86, 96 je koľko?

$$\frac{1}{10} \text{ z } 11 = ?$$

$$\frac{1}{10} \text{ z } 17 = ?$$

$$\frac{1}{10} \text{ z } 10 = 1$$

$$\frac{1}{10} \text{ z } 10 = 1$$

$$\frac{1}{10} \text{ z } 1 = \frac{1}{10}$$

$$\frac{1}{10} \text{ z } 7 = \frac{7}{10}$$

$$\frac{1}{10} \text{ z } 11 = 1\frac{1}{10}$$

$$\frac{1}{10} \text{ z } 17 = 1\frac{7}{10}$$

†a) $\frac{10}{10}, \frac{30}{10}, \frac{40}{10}, \frac{20}{10}, \frac{70}{10}, \frac{90}{10}, \frac{80}{10}, \frac{50}{10}, \frac{60}{10}, \frac{100}{10}$ je koľkokrát $\frac{10}{10}$?

Odp. $\frac{10}{10} = 1 \times \frac{10}{10}$; $\frac{30}{10} = 3 \times \frac{10}{10}$; $\frac{40}{10} = 4 \times \frac{10}{10}$ atď.

†b) $\frac{10}{10}, \frac{30}{10}, \frac{40}{10}, \frac{20}{10}, \frac{70}{10}, \frac{90}{10}, \frac{80}{10}, \frac{50}{10}, \frac{60}{10}, \frac{100}{10}$ nachodí sa koľkokrát?

†c) $\frac{10}{10}, \frac{30}{10}, \frac{40}{10}, \frac{20}{10}, \frac{70}{10}, \frac{90}{10}, \frac{80}{10}, \frac{50}{10}, \frac{60}{10}, \frac{100}{10}$ je 10-krát koľko $\frac{1}{10}$?

Odp. $\frac{10}{10} = 10 \times \frac{1}{10}$; $\frac{30}{10} = 10 \times 3 \times \frac{1}{10}$; $\frac{40}{10} = 10 \times 4 \times \frac{1}{10}$ atď.

†d) $\frac{1}{10}$ z: $\frac{10}{10}, \frac{30}{10}, \frac{40}{10}, \frac{20}{10}, \frac{70}{10}, \frac{90}{10}, \frac{80}{10}, \frac{50}{10}, \frac{60}{10}, \frac{100}{10}$ je koľko?

Príklady. 1) $\frac{1}{10}, \frac{2}{10}, \dots, \frac{9}{10}$ m. je koľko dm.? — $\frac{1}{10}, \frac{2}{10}, \dots, \frac{9}{10}$ litra je koľko decil.? —

$\frac{1}{10}, \frac{2}{10}, \dots, \frac{9}{10}$ deka je koľko grammov? — $\frac{1}{10}, \frac{2}{10}, \dots, \frac{9}{10}$ hodiny je koľko minút? — $\frac{1}{10}, \frac{2}{10}, \dots, \frac{9}{10}$ Hl. je koľko litrov? — $\frac{1}{10}, \frac{2}{10}, \dots, \frac{9}{10}$ kila je koľko deka? — $\frac{1}{10}, \frac{2}{10}, \dots, \frac{9}{10}$ m. je koľko cm.? — $\frac{1}{10}, \frac{2}{10}, \dots, \frac{9}{10}$ metr. centa je koľko kilo?

2) 1, 3, 2, 5, 7, 10, 9, 8, 4, 6 mérov je koľko dm.? — 1, 3, 2, 5, 7, 10, 9, 8, 4, 6 deka je koľko gramov? — 1, 3, 2, 5, 7, 10, 9, 8, 4, 6 litrov je koľko decilitrov? — 1, 3, 2, 5, 7, 10, 9, 8, 4, 6 zlatých je koľko desiatnikov? — 1, 3, 2, 5, 7, 10, 9, 8, 4, 6 dm. je koľko cm.? — 1, 3, 7, 6, 4, 8, 10 vrstiev papiera je koľko hárkov? 1, 3, 7, 6, 4, 8, 10 kníh papiera je koľko vrstiev?*)

3) Jestli 1 m. po 1 zl. predáva sa, čo stojí 1 dm? 2 dm.? 5 dm.? 7 dm.? atď. — Jestli 1 liter stojí 1 zl. čo stojí: dl.? 3 dl.? 5 dl.? 7 dl.? 9 dl.?

*) 1 kniha = 10 vrstiev; 1 vrstva = 10 hárkov.

4) Jestli jeden deka, nejakého tovaru, stojí 80 kr.; čo stojí potom 1 gr., 3 gr., 7 gr., 4 gr., 5 gr., 8 gr.

5) Jestli 1 dm. stojí: 3 kr., 7 kr., 9 kr., 5 kr., 8 kr., tak 1 m. stojí koľkokrát toľko? a koľko krajciarov?

6) Jestli 1 gr. stojí 10 kr. koľko gramov dostaneme za: 20, 40, 70, 90, 30 kr.?

7) 18, 20, 17, 13, 15, 19 desiatnikov je koľko zlatých? a desiatnikov? zlatých a krajciarov?

8) 58, 64, 72, 83, 95 kraj. je koľko desiatnikov a krajciarov? a práve toľko decil., je koľko litrov a decilitrov?

9) 10, 30, 40, 70, 90, 80, 64 litre je koľko hektolitrov? 10 litrov je $\frac{1}{10}$ hektol. atď.

10) 1, 2, 7, 9, 8, 10 vrstiev papieru je koľko hárkov? a práve toľko kníh papieru, je koľko vrstiev?

11) Jestli 1 kilo stojí 1 zl. čo stojí: 1, 3, 5, 7, atď. deka? — Jestli 1 meter stojí 1 zl. čo stojí: 1, 3, 5, 7 atď. dm.? — Jestli 1 hektol. stojí 1 zl. čo stojí: 1, 3, 5, 7, atď. litrov? — Jestli 1 met. cent stojí 1 zl. čo stojí: 1, 3, 5, 7 atď. kilo?

12) Jestli 1 liter stojí: 40 kr., 70 kr., 90 kr., 30 kr., 20 kr., čo stojí v každom prípade 1 decil.?

13) Ku 14 kr., 35 kr., 78 kr., 90 kr., 37 kr., chybí ešte do 1 zl. koľko?

14) Koľko bankoviek po 10 zl. ide: na 50 zl.? na 60 zl.? na 90 zl. na 100 zl.

15) Jestli 50 m. stojí 10 zl.; koľko metrov dostaneme za 1 zl.? za 2 zl.? za 3 zl.?

16) 1 zl. o koľko je viac než 35 kr.? než 48 kr.? než 72 kr.? než 94 kr.?

17) Jestli 1 metr. cent múky stojí 10 zl.; koľko centov dostaneme za 90 zl.? za 40 zl.? za 70 zl.?

18) Jestli 1 kilo mäsa stojí 50 kr. čo stojí: 1 deka? 3 deka? 8 deka? 10 deka?

Chyby tlače :

V sväzku I, strana 19 vypadla nasledujúca veta :
× znamená to slovičko „krát“.

Sv. II, str. 7. v 15, 16, a 17-tom riadku od vrchu, pod literou b), nalezajúce sa cvičenie, prosíme cele vynechať, a na 12 str. 18-tý riadok od vrchu oprav takto: Odp. $\frac{3}{3}=3 \times \frac{1}{3}$; $\frac{27}{3}=3 \times \frac{9}{3}$.

U Dedičov Jozefa Škarničia v Skalici

sú ešte k dostananiu nasledujúce knihy:

Živočíchopis. So zvláštnym ohľadom ku Ráth-Thienemannovmu prírodopisnému atlasu. Sostavil *Ľ. Vl. Rízner*. Cena miesto 1 zl. len 40 kr.

První Čítanka pro evanjelické školy, podľa bláskovacieho spôsobu zostavená. Spísal Pavel *Kováčik*. Cena tuho viazanej 15 kr.

Slovenský význam slov a viet Gönczyho čítacích tabúl nástenných od Lud. V. *Rízner*. 16 ; 22 str. Cena 10 kr.

Malý rečník. Sbiierka primeraných básničiek pre slovenskú mládež k cvičeniu v prednášaní a krasorečnení, menovite k potrebe nár. škôl. Sostavil *Fr. Otto Matzenauer*. Cena miesto 20 kr. len 10 kr.

Príprava k prvému svätému Prijímaniu od Jak. *Schmitt*. Preložila *cirk. lit. slovenská škola* na arcib. semeništi v Ostrihome. S odobrením J. Em. p. kard. Primáša Uhorského a Arcibiskupa Ostrihomského. 1878. V. 8.; 267 str. Brož. místo 1 zl. len 60 kr.

Piesne pre školskú mládež. 16; str. 15. Cena 4 kr.

Metrické čili nové miery a váhy pre školu a dom. S 5 obrazcami. Cena miesto 10 kr. len 5 kr.

Malá Gazdina. Počiatky hospodárstva domáceho w otázkach a odpovedách vysvetlené. Pozornejším gazdinkám našim a nádejnej školskej mládeži slovenskej ženského pohlavia venovaná. *Ob Dan. G. Lichard*. Druhé vydanie. 16; str. 36. Cena 10 kr.

Denník vedený o výučbe a kázni národnej školy, navrhnul a zostavil *Jozef Smetana*. Vňutorný a zovňutorný v slovenskej reči. Cena jedného háрку 2 kr.

Denník v maďarskej reči. Cena 1 háрку 2 kr.

Tabulky množení. Cena $\frac{1}{2}$ kr. štvornásobná.

Katalog školský vňutorný a zovňutorný, v slovenskej reči. Hárok 3 kr.

Katalog školský vňutorný a zovňutorný, v maďarskej reči. Hárok 2 kr.

1402. и. 63